

**Regionaal Crisisplan
VRD**

Veiligheidsregio Drenthe

Datum: juli 2014

Inhoud

1. INLEIDING	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Wettelijk en procedureel kader regionale crisisbeheersing	3
1.3 Definitie crisis	3
1.4 Doel van het regionaal crisisplan	4
1.5 Specifieke risico's	4
1.6 Functionele specificaties	5
1.7 Afstemming, beheer en actualisatie	5
1.9 Leeswijzer	5
2. DE CRISISORGANISATIE VOOR ACUTE CRISIS	6
2.1 De meldkamer	7
2.2 Commando Plaats Incident (COPI)	8
2.2.1 <i>Coördinatie bij meerdere COPI's</i>	9
2.3 Het gemeentelijk crisisteam	9
2.3.1 <i>Afstemming operationeel leider met de algemeen commandanten</i>	11
2.4 Multidisciplinaire crisisorganen gemeentegrensoverschrijdende crises	11
2.4.1 <i>Werkwijze bij gemeentegrensoverschrijdende acute crisis</i>	11
2.5 De crisisorganisatie bij bovenregionale en nationale crises	15
2.5.1 <i>Een ramp of crisis van meer dan regionale betekenis (GRIP-5)</i>	15
2.5.2 <i>Rampen en crises onder nationale aansturing (GRIP-Rijk)</i>	15
2.6 De crisismanagementorganisatie voor acute crises en GRIP	16
3. DE CRISISORGANISATIE VOOR NIET-ACUTE CRISES	18
3.1 Het Regionaal Operationeel Team (ROT)	18
3.2 De crisismanagementorganisatie voor de niet-acute crisis en GRIP	19
3.3. Regionaal Voorbereidingsteam	19
4. MULTIDISCIPLINAIRE AFSPRAKEN EN VOORWAARDENSCHEPPENDE PROCESSEN	20
4.1 Voorwaardenscheppend proces: melding en alarmering	20
4.2 Voorwaardenscheppend proces: opschaling en afschaling	20
4.2.1 <i>Criteria voor grootschalig optreden en mandaat voor op- en afschalen</i>	21
4.3 Voorwaardenscheppend proces: leiding en coördinatie	23
4.4 Voorwaardenscheppend proces: Informatiemanagement	23
4.5 Resource management	24
4.6 Evaluatie van inzetten	24
5. PROCESSEN EN PROCESVERANTWOORDELIJKHEID	25
5.1 Inleiding	25
5.2 Processen en procesverantwoordelijkheid in de crisisbeheersing	25
BIJLAGEN	
Bijlage 1	Andere bestuursorganen en afspraken crisispartners
Bijlage 2	Wijze van alarmeren crisisfunctionarissen
Bijlage 3	Afstemming crisisplan met organisaties en verzendlijst

1. INLEIDING

1.1 Inleiding

De Wet veiligheidsregio's stelt eisen aan de regionale crisisbeheersing. Om daaraan te voldoen, heeft het bestuur van de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) onder andere een regionaal risicoprofiel en een regionaal beleidsplan vastgesteld. Met het beleidsplan legt het bestuur van de Veiligheidsregio Drenthe het beleid voor zijn wettelijke taken vast. Conform artikel 16 van de Wet veiligheidsregio's is de VRD verplicht om een Regionaal Crisisplan (vanaf nu crisisplan) vast te stellen waarin de uniforme aanpak van alle mogelijke crisissituaties in de regio, van de afgesproken organisatie, bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden en afspraken over randvoorwaarden als start en opschaling, leiding en informatievoorziening zijn beschreven. Naast deze wettelijk voorgeschreven plannen heeft het bestuur van de VRD in de rapportage "Hoe doen we het efficiënter en effectiever in Drenthe?" zijn visie op crisisbeheersing vastgelegd.

Op 29 juni 2011 heeft het algemeen bestuur VRD versie 1.0 van het regionaal crisisplan vastgesteld. In opdracht van het Directeuren Overleg Veiligheid heeft de werkgroep Multidisciplinaire Operationele Voorbereiding versie 1.0 op onderdelen geactualiseerd. Voorliggende versie is hiervan het resultaat en is op - datum - vastgesteld door het algemeen bestuur VRD.

1.2 Wettelijk en procedureel kader regionale crisisbeheersing

Onderstaande regelgeving, plannen en procedures vormen het kader voor het opstellen van het crisisplan.

Regelgeving, plannen en procedures		
Wet- en regelgeving	Wet veiligheidsregio's	
	Besluit veiligheidsregio's	
	Besluit personeel veiligheidsregio's	
	Wet publieke gezondheid	
Plannen en procedures		
<i>(inter)Regionaal karakter</i>	Agenda voor crisisbeheersing 2011 – 2014 (Regionaal beleidsplan)	
	Handboek Crisisbeheersing Algemeen VRD	
	Regionaal Risicoprofiel VRD	
	Rapport "Hoe doen we het efficiënter en effectiever in Drenthe?"	
	Document multidisciplinair Informatiemanagement	
	Beleidsplan multidisciplinair opleiden en oefenen	
	Kaders voor de GRIP in Groningen, Friesland en Drenthe	
	Handboek Crisisbeheersing Drenthe	
	Voorstel gemeentegrensoverschrijdende en niet-acute crisis	
	Notitie verbetering Oranje Kolom (inrichting van team bevolkingszorg)	
	<i>Landelijk karakter</i>	Referentiekader Regionaal Crisisplan 2009
		Document 'Eenheid in verscheidenheid' aanpak bovenregionale crisis

1.3 Definitie crisis

Een regionale crisis is gedefinieerd als een gebeurtenis¹:

- waardoor een ernstige verstoring van de openbare orde en/of de fysieke veiligheid is ontstaan binnen een veiligheidsregio, en
- waarbij een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

¹ Bron: Rapport "Hoe doen we het efficiënter en effectiever in Drenthe?".

Onder het begrip 'ernstige verstoring' wordt verstaan dat 'het leven en de gezondheid van vele personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate bedreigd worden of zijn geschaad' (artikel 1 Wet veiligheidsregio's).

In de VRD wordt, afhankelijk van de aard van de crisis, gewerkt met twee typen crisisorganisaties:

1. een crisisorganisatie voor acute crises en;
2. een crisisorganisatie voor niet-acute crises.

Bij een acute crises is er sprake van een acuut bedreigende situatie voor de bevolking, zodat onder tijdsdruk direct door de crisisorganisatie gehandeld moet worden². Bij een niet-acute crisis is er meer tijd beschikbaar voor afstemming in de crisisorganisatie omdat de noodzaak om direct te handelen (nog) niet acuut is³.

1.4 Doel van het regionaal crisisplan

Het crisisplan beschrijft de organisatie, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio Drenthe. Het crisisplan is een plan dat voorziet in een beschrijving van de wijze waarop in multidisciplinair verband een acute crisis of een niet-acute crisis worden bestreden en beheerst.

Daarnaast geeft het crisisplan een opsomming van de rampbestrijdingsprocessen, welke organisatie verantwoordelijk is voor de inrichting en uitvoering hiervan en in welk document deze processen zijn beschreven. De uitwerking van de monodisciplinaire procesbeschrijvingen behoort niet tot het crisisplan.

1.5 Specifieke risico's

De crisisorganisatie is inzetbaar voor alle soorten rampen en crises. Dat neemt niet weg dat een aantal specifieke risico's extra aandacht behoeft. Dat kan zijn vanwege een hogere waarschijnlijkheid en/of impact of omdat een specifieke aanpak noodzakelijk is. Voor deze risico's bestaan rampbestrijdingsplannen, raamplannen of informatiekaarten. De plannen en kaarten beschrijven de aanvullingen op en afwijkingen van de in het crisisplan beschreven crisisorganisatie. In Drenthe gelden de volgende plannen en kaarten:

- Incident- en rampbestrijdingsplan Groningen Airport Eelde;
- Rampbestrijdingsplan WPA Zeker en vast;
- Raamplan Treinincidentmanagement;
- Raamplan LPG en informatiekaarten LPG;
- Raamplan Stroomuitval;
- Draaiboek Griep pandemie;
- Draaiboek massavaccinatie pokken;
- Interregionaal rampbestrijdingsplan Kerncentrale Lingen;
- Coördinatieplan risicovolle evenementen⁴.

---

² Toelichting: voorbeelden van acute-crisis zijn: gasexplosie, natuurbranden, vliegtuigongevallen, etc.

³ Toelichting: Voorbeelden van niet-acute crises zijn: vogelgriep, griep pandemie, aanhoudende wateroverlast, etc.

⁴ Toelichting: in de handreiking "inzet en advisering risicovolle evenementen in Drenthe" is bepaald dat voor elk risicovol evenement een coördinatieplan openbare orde en veiligheid wordt ontwikkeld met daarin voorzienbare calamiteitenscenario's en de aanpak daarvan.

1.6 Functionele specificaties

Op 23 maart 2011 heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Drenthe ingestemd met het rapport "hoe doen we het effectiever en efficiënter in de regio Drenthe?" – een onderzoek naar de mogelijkheden voor een kwalitatief betere crisisbeheersing -. In het rapport zijn prestatie-eisen beschreven waaraan de regionale crisisorganisatie in Drenthe moet voldoen en is een ontwerp gemaakt voor een (nieuwe) regionale crisisorganisatie die uitvoering geeft aan de prestatie-eisen. Dit regionaal crisisplan is gebaseerd op deze functionele specificaties en de inrichting van de crisismanagementorganisatie.

De operationele vertaling van het rapport is verwoord in het handboek crisisbeheersing en bevat informatie over de acute en niet-acute crisisorganisatie en een taakkaart voor elke functionaris van de crisisorganisatie.

1.7 Afstemming, beheer en actualisatie

Conform de Wet veiligheidsregio's heeft de VRD met de buurregio's afgestemd hoe het crisisplan zich verhoudt tot de daar aanwezige (operationele) plannen en procedures op het gebied van crisisbeheersing. Het crisisplan wordt een keer in de twee jaar of zo nodig vaker in opdracht van het DirecteurenOverleg Veiligheid (DOV) door de werkgroep Multidisciplinaire Operationele Voorbereiding (MOV) geactualiseerd. Het crisisplan wordt minimaal eenmaal per vier jaar opnieuw vastgesteld door het bestuur van de veiligheidsregio en ter informatie toegestuurd aan de regionale en interregionale crisispartners en de Commissaris van de Koning.

In bijlage 3 is aangegeven met welke organisaties afstemming heeft plaatsgevonden en is een verzendlijst opgenomen.

1.9 Leeswijzer

- Hoofdstuk twee beschrijft de samenstelling, taken en verantwoordelijkheden van de crisismanagementorganisatie voor het beheersen/ aanpakken van acute crises.
- Hoofdstuk drie beschrijft de samenstelling, taken en verantwoordelijkheden van de crisismanagementorganisatie voor het beheersen/ aanpakken van niet-acute crises.
- Hoofdstuk vier zoomt in op de multidisciplinaire afspraken over resource management en de voorwaardenscheppende processen: melding- en alarmering, op- en afschaling, leiding en coördinatie en informatiemanagement.
- Hoofdstuk vijf geeft een opsomming van de rampbestrijdingsprocessen en welke organisatie verantwoordelijk is om uitvoering te geven aan het proces.

2. DE CRISISORGANISATIE VOOR ACUTE CRISIS

In dit hoofdstuk wordt de crisismanagementorganisatie beschreven voor de acute crises. Een acute crisis is een crisis die zich onaangekondigd voordoet. De crisisorganisatie voor een acute crisis beoogt een handelingsstructuur te zijn: een organisatie die bedoeld is om onder tijdsdruk zo snel mogelijk, en dus zonder te veel gedwongen afstemmingsmomenten, direct en slagvaardig te handelen.

De crisisorganisatie kent drie hoofdtaken voor de bestrijding van acute crises. De hoofdtaken zijn om tijdens acute crises tijdig en adequaat:

1. Fysieke zorg te bieden aan betrokkenen, waarbij rekening wordt gehouden met de zelfredzaamheid van deze betrokkenen. Het gaat om alle vormen van acute zorg: redding, geneeskundige zorg, opvang en verzorging, etc.
2. De crisis te duiden door als overheid, in redelijkheid en daarmee afhankelijk van de situatie:
  - a. compassie te tonen met de betrokkenen;
  - b. de ernst van de situatie te onderkennen;
  - c. de eigen rol van burgers te benadrukken en;
  - d. een algemene gedragslijn te benoemen.
3. Burgers, bedrijven en instellingen feitelijk te informeren over de crisis zodat zij op basis daarvan (zelf) tot actie kunnen overgaan.

In de aanpak van een acute crisis gelden de volgende vier fases:

<i>Fase</i>	<i>Kenmerk</i>
<i>Vorbereidende fase</i>	fase voorafgaand aan een ramp/ crisis waarin activiteiten worden uitgevoerd ter voorbereiding op rampen en crises.
<i>Hectische fase</i>	De onvermijdelijke eerste hectische periode na het ontstaan van een crisis waarin nog geen (structurele) multidisciplinaire coördinatie mogelijk is en slechts beperkte informatie beschikbaar is. Dit is een gegeven voor het optreden: pogingen om (toch) tot een dergelijke gestructureerde multidisciplinaire coördinatie en daarmee tot een gedeeld beeld te komen, vinden in deze fase bewust (nog) niet plaats. Dit betekent dat de hulpverleningsdiensten en gemeente zich focussen op de monodisciplinaire coördinatie en ad hoc interdisciplinair afstemmen.
<i>Multidisciplinaire coördinatie fase</i>	De multidisciplinaire coördinatiefase is het deel van de responsfase waarin redelijkerwijs mag worden uitgegaan van een gestructureerde multidisciplinaire coördinatie van de crisisbeheersingsactiviteiten. In deze fase is de crisisorganisatie volledig opgeschaald en operationeel.
<i>Herstelfase</i>	In de herstelfase wordt zoveel mogelijk gewerkt met de reguliere organisatie (m.a.w. de crisismanagementorganisatie wordt 'losgelaten') en de crisis-gerelateerde werkzaamheden worden bij voorkeur projectmatig ingericht.

In de beschrijving van de multidisciplinaire crisismanagementonderdelen wordt verwezen naar de verschillende fases. De VRD kent voor de acute crisis de volgende multidisciplinaire onderdelen:

<i>Onderdeel</i>	<i>Uitwerking in:</i>
Meldkamer	§2.1
Eén of meerdere commando's plaats incident	§2.2
(gemeentelijk) Crisissteam	§2.3
Crisisorganen bij een gemeentegrensoverschrijdend incident	§2.4
Crisisorganen bij een bovenregionaal incident	§2.5

In de paragrafen 2.1 t/m 2.5 worden de samenstelling, operationaliteit en taken per onderdeel beschreven. Voor de samenstelling van elk onderdeel geldt dat de beschreven functionarissen standaard worden gealarmeerd. Aanvullend op de basissamenstelling van elk onderdeel kunnen naar behoefte in opdracht van de leider van het onderdeel aanvullende functionarissen worden gealarmeerd. In bijlage één zijn de afspraken met crisispartners, zoals de waterschappen, Openbaar Ministerie, defensie, provincie, etc. beschreven.

Team bevolkingszorg

Op basis van het Besluit veiligheidsregio's⁵ maakt een team Bevolkingszorg onderdeel uit van de hoofdstructuur. Een team bevolkingszorg bestaat uit de door het college van burgemeester en wethouders aangewezen functionarissen, van wie één functionaris belast is met de leiding van het team, één functionaris belast met het informatiemanagement, en één functionaris belast met de coördinatie van de voorlichting. Aangezien de organisatie en inrichting van het team Bevolkingszorg een monodisciplinaire verantwoordelijkheid is van de gemeentelijke (Oranje) kolom is dit onderdeel in het regionaal crisisplan niet uitgewerkt. Voor een beschrijving van het team Bevolkingszorg wordt verwezen naar de door het bestuur vastgestelde notitie Verbetering Oranje Kolom.

2.1 De meldkamer

Samenstelling

De VRD heeft, samen met de veiligheidsregio's Fryslân en Groningen, een gemeenschappelijke meldkamer voor politie, brandweer en ambulancezorg/GHOR: Meldkamer Noord Nederland (MKNN).

Taken en verantwoordelijkheden

De MKNN is verantwoordelijk voor de processen: intake, regie op inzet, op- en afschaling en ondersteuning. Dit geldt voor de drie afzonderlijke meldkamers van brandweer, politie en ambulancezorg/GHOR, waar het gaat om de monodisciplinaire taken, maar ook voor de meldkamer als geheel. De meldkamer verkrijgt, verifieert en combineert essentiële informatie over een incident of crisis en legt deze gegevens vast in een gemeenschappelijk meldkamersysteem (GMS). Op basis van deze gegevens schat de meldkamer de juiste hulp- en inzetbehoefte in.

Eenhoofdige leiding

Zodra is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering⁶ wordt de meldkamer aangestuurd door één leidinggevende: de Calamiteitencoördinator (CaCo). De CaCo heeft de volgende kerntaken en bevoegdheden⁷:

<i>Functie en taken</i>	<i>Bevoegdheden</i>
Calamiteitencoördinator <ul style="list-style-type: none"> Bij GRIP coördineren van de ambulance-, brandweer- en politiecentralisten door het afstemmen van acties (bijvoorbeeld een veilige aanrijroute) en delen van informatie bij melding, opschaling en communicatie; bij een GRIP geeft de meldkamer (via de CaCo), op grond van de beschikbare gegevens, een zo volledig mogelijke beschrijving van het incident in het LCMS. Daarnaast fungeert de CaCo als aanspreekpunt voor de crisismanagementorganisatie en stelt een journaal van de inzet op en beschikbaar; de CaCo is verantwoordelijk voor de uitgifte van een alarmering van de functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> Opschalen naar GRIP 1 en GRIP 2; Besluit nemen tot inzetten NL Alert als er nog geen sprake is van GRIP.

⁵ Toelichting: artikel 2.1.1 en 2.1.3 van het Besluit veiligheidsregio beschrijft de onderdelen van het team Bevolkingszorg.

⁶ Toelichting: in paragraaf 4.2 zijn de criteria voor grootschalige alarmering opgenomen.

⁷ Bron: notitie "functie CaCo van project meldkamer Noord Nederland".

van de multidisciplinaire crisismanagementonderdelen. Hij/ zij controleert de start van de alarmering met OOV-Alert en P2000 en monitort het verloop van de alarmering.

2.2 Commando Plaats Incident (COPI)

Samenstelling, locatie en operationaliteit

Basissamenstelling	Locatie	In functie⁸	Ter plaatse op locatie
<ul style="list-style-type: none"> • Leider COPI • OvD Brandweer • OvD Politie • OvD Geneeskundig • OvD Bevolkingszorg • Voorlichter 	Plaats incident	Voor alle leden (incl. staf leider COPI) van het COPI geldt binnen 30 minuten na alarmering.	Voor alle leden van het COPI geldt binnen 60 minuten na alarmering.
<p><i>Staf Leider COPI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatiemanager COPI • Plotter 			

Werkwijze COPI

Op de plaats incident wordt praktisch uitvoering gegeven aan de bestrijding van de crisis door de hulpverleningsdiensten, gemeentelijke diensten (Bevolkingszorg) en indien nodig door andere partijen (waterschappen, Defensie, Rijkswaterstaat, et cetera) in zowel het bron- als effectgebied. De diensten geven praktisch uitvoering aan de bestrijding van de acute crisis. De hulpverleningsdiensten organiseren daartoe hun eigen monodisciplinaire optreden⁹, kennen een eigen informatie- en bevelslijn en laten zich (logistiek) ondersteunen door een eigen monodisciplinaire Backoffice. Iedere algemeen commandant is verantwoordelijk voor het operationeel functioneren in de (eigen) kolom¹⁰.

De hulpverlenings- en gemeentelijke diensten richten zich primair op drie kerntaken:

1. het fysiek bieden van acute zorg aan betrokkenen, waarbij rekening wordt gehouden met de initiatieven van burgers, instellingen en bedrijven dan wel dat zij deze initiatieven ondersteunen c.q. faciliteren;
2. het feitelijk informeren van burgers, bedrijven en instellingen, zodat zij op basis van deze informatie zelf tot actie kunnen overgaan;
3. het informeren van de leider COPI ten behoeve van de duiding van de crisis en het besluitvormingsproces.

De interdisciplinaire afstemming tussen de officieren van dienst (OvD's) vindt in de hectische fase na het ontstaan van de crisis plaats op basis van behoefte. Nadat de eerste hectiek van het incident voorbij is – de multidisciplinaire coördinatiefase – is er meer tijd om gestructureerd multidisciplinair af te stemmen. Het COPI staat onder leiding van een leider COPI.

⁸ Toelichting/bron: In functie betekent: beginnen met de uitvoering van hun taken (conform formulering Bvr)

⁹ Toelichting: hieronder valt de op- en afschaling, commandovoering eventueel tot aan de algemeen commandanten.

¹⁰ Toelichting: de monodisciplinaire backoffices zijn uitgewerkt in de betreffende deelplannen zoals beschreven in hoofdstuk 5

Taken en bevoegdheden leden COPI

Functie & taken	Bevoegdheden
<p>Leider COPI</p> <ul style="list-style-type: none"> • faciliteert het monodisciplinair optreden van de hulpverlenings- en gemeentelijke diensten (Bevolkingzorg) ter plaatse; • creëert een (multidisciplinair) totaalbeeld van de situatie voor de duiding en het besluitvormingsproces; • is operationeel liaison tussen de bestuurlijke besluitvorming en de operationele uitvoering; • geeft richting aan de werkzaamheden van de informatiemanager en plotter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opschalen naar GRIP 1 en 2; • bij GRIP 1 besluit nemen tot inzetten NL Alert. • Afschalen vanaf GRIP 1.
<p>Officier van dienst</p> <ul style="list-style-type: none"> • geeft operationeel leiding aan het monodisciplinaire operationele optreden in het bron- en effectgebied. Voor de beschrijving van de zuiver monodisciplinaire taken van de Ovd's wordt verwezen naar de monodisciplinaire handboeken; • levert (operationele) informatie aan ten behoeve van de duiding door de burgemeester. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opschalen naar GRIP 1 en 2;
<p>Voorlichter</p> <ul style="list-style-type: none"> • in afstemming met het actiecentrum Crisiscommunicatie informeert de voorlichter in het COPI burgers, bedrijven en instellingen binnen 30 minuten na het incident en verstrekt vervolgens om de 30 minuten feitelijke informatie over het incident aan de burgers, bedrijven en instellingen. In de multidisciplinaire coördinatiefase wordt elk uur een nieuw feitelijk beeld gegeven. 	Geen
<p>Informatiemanager</p> <ul style="list-style-type: none"> • draagt zorg voor het invoeren van operationele informatie in LCMS; • geeft spoedeisende informatie mondeling door aan de leider CoPI. • stelt samen met de plotter een multidisciplinair beeld op. 	Geen
<p>Plotter</p> <ul style="list-style-type: none"> • maken en beheren van een geografische plot. • vastleggen van het multidisciplinaire beeld. • indien aan de orde, Commandohaakarmbak (CoPI-bak) operationeel houden en maken. 	Geen

2.2.1 Coördinatie bij meerdere COPI's

Als er meerdere COPI's actief zijn bij hetzelfde incident worden deze gecoördineerd door het COPI dat als eerste is geformeerd, tenzij de leider van dit COPI anders besluit.

2.3 Het gemeentelijk crisisteam

Samenstelling, locatie en operationaliteit

Basissamenstelling	Locatie	In functie	Ter plaatse op locatie
<ul style="list-style-type: none"> • Burgemeester • Operationeel Leider • Bestuurlijk adviseur • Communicatieadviseur 	gemeentehuis rampgemeente	Voor alle leden (incl. staf operationeel leider) van het crisisteam geldt binnen 30 minuten na alarmering.	< 60 minuten
<p><i>Ondersteuning crisisteam</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Notulist 			< 60 minuten
<p><i>Staf operationeel leider</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatiemanager • Beleidsondersteuner 			< 60 minuten < 90 minuten

Werkwijze gemeentelijk crisisteam

De leden van het crisisteam informeren en adviseren de burgemeester bij de duiding en de besluitvorming op de meest directe wijze. In de eerste uren van de acute crisis ondersteunen de adviseurs de burgemeester primair bij het duiden van de crisis, omdat de burgemeester als beslisser over het algemeen nog geen strategische of bestuurlijke besluiten hoeft te nemen.

Taken en bevoegdheden leden gemeentelijk crisisteam

Functie en taken	Bevoegdheden
<p>Burgemeester</p> <p>De burgemeester geeft als topbeslisser leiding aan de crisisbestrijding, dat wil zeggen hij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bepaalt op advies van de operationeel leider en/of de algemeen commandanten of bestuurlijke opschaling noodzakelijk is; • neemt – al dan niet ondersteund door zijn adviseurs maar altijd in aanwezigheid van de operationeel leider – tijdig operationeel haalbare strategische besluiten; • stemt niet-spoedeisende besluiten bestuurlijk af met andere bestuursorganen; • bepaalt expliciet het moment waarop de herstelfase start; • bepaalt het moment waarop bestuurlijk wordt afgeschaald; • is als boegbeeld zichtbaar voor de bevolking en duidt de crisis. Binnen 60 minuten (na de eerste melding¹¹) en vervolgens na elk uur duidt de burgemeester de crisis. Het duiden van de crisis vindt in de multidisciplinaire coördinatiefase door de burgemeester iedere twee uur plaats; • informeert als bestuurder de gemeenteraad over de crisis en het optreden door de gemeente en legt op een later moment formeel verantwoording af. De burgemeester informeert binnen 48 uur, na de eerste melding, de gemeenteraad over de ramp of crisis en de bestrijding hiervan.; • informeert bij een incident met regiogrensoverschrijdende effecten de burgemeester van de effectgemeente over bestuurlijke aspecten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opschalen naar/ afschalen vanaf GRIP 3; • noodbevelsbevoegdheid volgend uit art. 175 GW; • Art. 176 GW geeft de mogelijkheid een algemeen verbindende noodverordening af te geven.
<p>Bestuurlijk adviseur</p> <ul style="list-style-type: none"> • adviseert de burgemeester over bestuurlijke aspecten • ondersteunt en bewaakt het besluitvormings- en duidingsproces; • start in opdracht van de burgemeester de nazorg en geeft namens de burgemeester en later het college van burgemeester en wethouders praktisch leiding aan de uitvoering ervan. 	<p>Geen</p>
<p>Communicatieadviseur</p> <ul style="list-style-type: none"> • adviseert de burgemeester als boegbeeld met betrekking tot de duiding van de crisis; • draagt er zorg voor dat informatie die door het actiecentrum Crisiscommunicatie extern wordt gecommuniceerd, is afgestemd met de (kern)boodschap van de burgemeester en vice versa. 	<p>Geen</p>
<p>Operationeel leider + ondersteuningsstaf</p> <ul style="list-style-type: none"> • adviseert de burgemeester of bestuurlijke opschaling noodzakelijk is; • adviseert de burgemeester namens de operationele hulpdiensten door het geven van strategisch operationele adviezen ten behoeve van de (top)besluitvorming door de burgemeester; • voorziet de burgemeester namens de operationele hulpdiensten van operationele informatie ten behoeve van de duiding door de burgemeester. De operationeel leider zorgt daartoe als operationeel strategisch adviseur binnen drie kwartier (en daarna elk 	<ul style="list-style-type: none"> • Bevoegd om op te schalen naar en af te schalen vanaf GRIP 2; • de operationeel leider heeft een van de burgemeester afgeleide wettelijke bevoegdheid als het gaat om de

¹¹ Hiermee wordt steeds het moment bedoeld waarop de eerste melding van het incident bij de meldkamer binnenkomt en het duidelijk is dat bestuurlijke opschaling noodzakelijk zal zijn in verband met het duiden van het incident en/of de bestuurlijke besluitvorming. In zeldzame gevallen dat er sprake is van een 'klein incident' dat uitgroeit tot een groter incident wordt hier vanzelfsprekend niet 'de eerste melding' als startpunt bedoeld, maar het moment waarop duidelijk wordt dat bestuurlijke opschaling noodzakelijk is.

<p>uur) voor een multidisciplinair beeld op hoofdlijnen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • geeft namens de burgemeester operationeel leiding aan het operationele optreden van de hulpdiensten; • geeft richting aan de werkzaamheden van zijn ondersteuningsstaf, zodat hij optimaal ondersteund wordt bij het uitvoeren van bovengenoemde taken; • informeert bij een incident met regiogrensoverschrijdende effecten de operationeel leider van de buurregio over operationele aspecten. <p>De operationeel leider wordt in de uitvoering van zijn taken ondersteund door een informatiemanager en een beleidsondersteuner. De staf ondersteunt de operationeel leider door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het aanleveren van geverifieerde operationele en gefilterde informatie; • het schriftelijk voorbereiden van adviezen waarin de relevante overwegingen en opties staan; • de operationeel leider te attenderen op mogelijke bestuurlijke aandachtspunten en dilemma's; • de informatiemanager OL treedt op als 'vraagregisseur' voor het Nationaal Coördinatie Centrum.	<p>operationele leiding;</p> <ul style="list-style-type: none"> • bij GRIP 2/3/4 besluit nemen tot inzetten NL Alert.
<p>Notulist</p> <ul style="list-style-type: none"> • beknopt vastleggen van relevante acties, genomen besluiten en aandachtspunten ter ondersteuning van de burgemeester/voorzitter VR als topbeslissers, duider en bestuurder.	

2.3.1 Afstemming operationeel leider met de algemeen commandanten

Bij een acute crisis is de operationeel leider vanaf een GRIP 2 situatie operationeel. De afstemming en advisering tussen de operationeel leider en de algemeen commandanten van de hulpverleningsdiensten en bevolkingszorg en / of functionarissen van de waterschappen, het Openbaar Ministerie en andere betrokken organisaties vindt in de hectische fase hoofdzakelijk via de telefoon en het Landelijk crisismanagement systeem naar behoefte plaats. Nadat de eerste hectiek van het incident voorbij is, is er meer tijd en ruimte om gestructureerd multidisciplinair af te stemmen (multidisciplinaire coördinatiefase). Indien de behoefte daartoe bestaat kan een operationeel leider één of meerdere algemeen commandant(en) bij zich roepen om zaken af te stemmen.

2.4 Multidisciplinaire crisisorganen gemeentegrensoverschrijdende crises

2.4.1 Werkwijze bij gemeentegrensoverschrijdende acute crisis

Bij een acute crisis waarbij de effecten zich beperken tot één gemeente vindt de bestrijding van de crisis lokaal en daarmee onder leiding van de desbetreffende burgemeester plaats. In het geval er sprake is van een gemeentegrensoverschrijdende crisis zijn twee varianten voor bestuurlijke opschaling mogelijk en in deze paragraaf uitgewerkt:

1. lichtere variant voor bestuurlijke opschaling
2. Volledige bestuurlijke opschaling (GRIP 4)

Ad 1 Lichtere bestuurlijke variant

In het geval er sprake is van een gemeentegrensoverschrijdende crisis kan er ook voor een lichtere variant van bestuurlijke opschaling gekozen worden. Afhankelijk van de situatie kan er voor worden gekozen om de afzonderlijk betrokken gemeenten de leiding te laten behouden en één gemeente, bijvoorbeeld de brongemeente, leidend te laten zijn. Het optreden wordt dan door

de betrokken gemeenten/burgemeesters onderling afgestemd. Gelet op artikel 39 Wet veiligheidsregio worden besluiten (achteraf) door de voorzitter veiligheidsregio bekrachtigd.

Ad 2 Volledige bestuurlijke opschaling (GRIP 4)

Bij een acute crisis waarbij de effecten zich over meerdere gemeenten uitspreiden kan door de voorzitter veiligheidsregio, de overige betrokken burgemeesters gehoord hebbende, besluiten om de bestrijding van de crisis onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de voorzitter veiligheidsregio plaats te laten vinden. In dergelijke gevallen besluit de voorzitter om de crisisorganisatie op te schalen naar GRIP 4. Aanvullend op het COPI wordt er bij GRIP 4 standaard een regionaal crisisteam en voor elke betrokken gemeente een gemeentelijk uitvoeringsteam ingericht. Regionale bestuurlijke afstemming vindt in de acute fase telefonisch plaats, zodat burgemeesters in hun gemeenten kunnen blijven en daar kunnen communiceren en toe kunnen zien op het functioneren van het gemeentelijk uitvoeringsteam. Besluitvorming over het optreden ligt daarmee bij de voorzitter van de veiligheidsregio evenals eventuele noodzakelijke afstemming met andere bestuursorganen als waterschap en openbaar ministerie. In een latere fase als de hectiek dit toelaat (multidisciplinaire coördinatiefase) kan de voorzitter veiligheidsregio besluiten om voor de bestuurlijke afstemming met betrokken burgemeesters of andere bestuursorganen een regionaal beleidsteam in te stellen.

De samenstelling, locatie en operationaliteit van zowel het regionaal crisisteam, het gemeentelijk uitvoeringsteam als het regionaal beleidsteam worden in de volgende paragrafen uitgewerkt.

2.4.2.1 Regionaal crisisteam

Basissamenstelling	Locatie	In functie	Ter plaatse op locatie
<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter VRD • Operationeel Leider • Coördinerend gemeentesecretaris • Communicatieadviseur 	Gemeentehuis in: Assen; Emmen of Hoogeveen ¹² .	Voor alle leden geldt binnen 60 minuten na alarmering.	Voor alle leden geldt binnen 90 minuten na alarmering.
<i>Ondersteuning regionaal crisisteam</i> <ul style="list-style-type: none"> • Notulist 			
<i>Ondersteuningsstaf operationeel leider</i> <ul style="list-style-type: none"> • Informatiemanager • Beleidsondersteuner • Regionaal Algemeen commandant bevolkingszorg 		<ul style="list-style-type: none"> < 30 minuten < 30 minuten < 30 minuten 	<ul style="list-style-type: none"> < 60 minuten < 90 minuten < 90 minuten

Werkwijze regionaal crisisteam

Vergelijkbaar als het gemeentelijk crisisteam.

¹² Toelichting: Bij GRIP 4 wordt het regionaal crisisteam nabij de betrokken gemeenten geplaatst in Assen, Emmen of Hoogeveen. De OL is degene die dit bepaalt en doorgeeft/laat geven aan de voorzitter en de betrokken burgemeesters.

Taken en bevoegdheden leden regionaal crisisteam

Functie en taken	Bevoegdheden
<p>Voorzitter veiligheidsregio</p> <p>Geeft als topbeslissers leiding aan de crisisbestrijding, dat wil zeggen hij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bepaalt op advies van de betrokken burgemeesters, operationeel leider en/of de algemeen commandanten of bestuurlijke opschaling naar regionaal niveau noodzakelijk is; • neemt – al dan niet ondersteund door zijn adviseurs maar altijd in aanwezigheid van de operationeel leider – tijdig operationeel haalbare strategische besluiten; • stemt, indien noodzakelijk en aan de orde, niet-spoedeisende besluiten bestuurlijk af met andere bestuursorganen; • bepaalt expliciet na overleg met de andere betrokken burgemeesters het moment waarop de herstelfase start; • bepaalt het moment waarop bestuurlijk wordt afgeschaald. • Is als boegbeeld zichtbaar voor de bevolking en duidt als de tijd dit toelaat na afstemming met de betrokken burgemeesters, de crisis. <p>Brengt als bestuurder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de overige betrokken burgemeesters – eventueel via de ondersteuningsstaf van de OL – op de hoogte van de genomen (regio brede) besluiten; • de gemeenteraden van de getroffen gemeenten op de hoogte van de crisis en het optreden door de crisisorganisatie en legt op een later moment formeel verantwoording af. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opschalen naar GRIP-4 en GRIP-5; • op grond van artikel 40 Wvr de bevoegdheid om (crisis)bevoegdheden van de afzonderlijke burgemeesters in de regio over te nemen; • noodbevelsbevoegdheid volgend uit art. 175 GW; • Art. 176 GW geeft de mogelijkheid een algemeen verbindende noodverordening af te geven.
<p>Coördinerend gemeentesecretaris</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identiek aan taak en bevoegdheid bestuurlijk adviseur gemeentelijk crisisteam. 	
<p>Communicatieadviseur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identiek aan taak en bevoegdheid als in het gemeentelijk crisisteam. 	
<p>Operationeel leider + ondersteuningsstaf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identiek aan taak en bevoegdheid als in het gemeentelijk crisisteam. 	
<p>Taak Regionaal algemeen commandant bevolkingszorg</p> <ul style="list-style-type: none"> • informeren van de betrokken Algemeen commandanten bevolkingszorg over de genomen besluiten in het regionaal crisisteam; • monitoren van de uit te voeren besluiten/maatregelen in de betrokken gemeenten. • bewaken van een uniforme bestrijdingswijze met betrekking tot de processen bevolkingszorg in de betrokken gemeenten. 	Geen
<p>Notulist</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identiek aan taak en bevoegdheid notulist gemeentelijk crisisteam 	

2.4.2.2 Gemeentelijk uitvoeringsteam

Basissamenstelling	Locatie	In functie	Ter plaatse op locatie
<ul style="list-style-type: none"> • Burgemeester • Gemeentesecretaris • Ambtenaar openbare orde en veiligheid • Algemeen commandant bevolkingszorg • Communicatieadviseur 	Gemeentehuis	Voor alle leden geldt binnen 30 minuten na alarmering.	Voor alle leden geldt binnen 60 minuten na alarmering.

Werkwijze gemeentelijk uitvoeringsteam

De getroffen gemeenten geven uitvoering aan de bestrijding in lijn met datgene dat door de voorzitter veiligheidsregio is bepaald. Bijvoorbeeld door in de eigen gemeente de crisis te duiden. De burgemeesters van de betrokken gemeenten laten zich daartoe bijstaan door een eigen gemeentelijk uitvoeringsteam. Het uitvoeringsteam houdt zich primair bezig met het uitvoeren van de gemeentelijke bevolkingszorgtaken (waaronder de crisiscommunicatie) in lijn met datgene dat door de voorzitter veiligheidsregio is bepaald.

Taken en bevoegdheden leden gemeentelijk uitvoeringsteam

<i>Funcctie en taken</i>	<i>Bevoegdheden</i>
<p>Burgemeester</p> <ul style="list-style-type: none"> Adviseert de voorzitter VR of bestuurlijke opschaling naar regionaal niveau noodzakelijk is. Is als boegbeeld zichtbaar voor de burgers in zijn gemeente en duidt binnen de kaders die door de voorzitter VR zijn gesteld, de crisis; draagt als bestuurder binnen de kaders die door de voorzitter VR zijn gesteld: <ul style="list-style-type: none"> zorg voor de uitvoering van de te nemen maatregelen in de eigen gemeente; samen met de andere betrokken burgemeesters, zorg voor de nazorg. informeert als bestuurder de (eigen) gemeenteraad over de crisis en het optreden door de eigen gemeente en mede op aangeven van de voorzitter VR de crisisorganisatie in zijn totaliteit. 	Geen (liggen bij de voorzitter veiligheidsregio).
<p>Gemeentesecretaris Identiek aan taak en bevoegdheid bestuurlijk adviseur gemeentelijk crisisteam.</p>	
<p>Communicatieadviseur Identiek aan taak en bevoegdheid communicatieadviseur gemeentelijk crisisteam.</p>	
<p>Ambtenaar openbare orde en veiligheid</p> <ul style="list-style-type: none"> Adviseert de burgemeester over de uitvoering van de te nemen maatregelen in de eigen gemeente; voert in opdracht van de burgemeester de te nemen maatregelen uit. 	Geen.
<p>Algemeen commandant bevolkingszorg</p> <ul style="list-style-type: none"> Draagt de eindverantwoordelijkheid voor het (eigen) monodisciplinaire optreden; onderhoudt contact met de (ondersteuningsstaf van de) operationeel leider/Regionaal Algemeen commandant bevolkingszorg om de gemeentelijke inspanningen met betrekking tot de bevolkingszorg regionaal af te stemmen; adviseert de burgemeester/voorzitter VR of bestuurlijke opschaling noodzakelijk is; creëert een monodisciplinair beeld van de situatie ten behoeve van de duiding en het besluitvormingsproces. 	Geen

2.4.2.3 Het regionaal beleidsteam (RBT)

Samenstelling, locatie en operationaliteit

<i>Basissamenstelling</i>	<i>Locatie</i>	<i>In functie</i>	<i>Ter plaatse op locatie</i>
<ul style="list-style-type: none"> Voorzitter VRD Operationeel Leider Coördinerend gemeentesecretaris Communicatieadviseur Burgemeesters betrokken gemeenten¹³ Hoofdofficier van justitie Voorzitter elk direct betrokken waterschap 	<p>Waar het regionaal crisisteam op dat moment is gehuisvest.</p>	<p>Voor alle RBT - leden geldt binnen 60 minuten na alarmering.</p>	<p>Voor alle RBT - leden geldt binnen 90 minuten na alarmering.</p>
<p><i>Ondersteuning regionaal beleidsteam</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Notulist 			

Werkwijze regionaal beleidsteam

Vergelijkbaar als het gemeentelijk crisisteam.

¹³ Toelichting: de burgemeester van de betrokken gemeente kan zich laten vertegenwoordigen door een locoburgemeester.

Taken en bevoegdheden leden regionaal beleidsteam

<i>Functie</i>	<i>Taken</i>	<i>Bevoegdheden</i>
Voorzitter VRD	Identiek als in het regionaal crisisteam.	
Operationeel leider	Identiek als in het regionaal crisisteam.	
Betrokken burgemeesters	Identiek als in het gemeentelijk uitvoeringsteam.	
Coördinerend Gemeentesecretaris	Identiek als in het regionaal crisisteam.	
Communicatieadviseur	Identiek als in het regionaal crisisteam.	
Hoofdofficier van justitie		
Voorzitter elk direct betrokken waterschap		

2.5 De crisisorganisatie bij bovenregionale en nationale crises

2.5.1 Een ramp of crisis van meer dan regionale betekenis (GRIP-5)

Bij een ramp of crisis van meer dan regionale betekenis – in situaties die niet al door specifieke regelgeving of afspraken worden afgedekt – kunnen de betrokken veiligheidsregio's in samenwerking de interregionale rampenbestrijding en / of crisisbeheersing ter hand nemen¹⁴.

Eén uitkomst van het bestuurlijk overleg tussen de betrokken regio's kan zijn dat er wordt besloten tot opschaling naar GRIP 5. Dit besluit wordt genomen als daarvoor de bestuurlijke noodzaak aanwezig is.

In dat geval kondigen de betrokken regio's elk GRIP 4 af (met de teams zoals in de voorgaande paragrafen beschreven). Als er sprake is van een duidelijk brongebied, dan voert de veiligheidsregio waarin de bron van de ramp of crisis zich bevindt de coördinatie aangaande de bestuurlijke en operationele afhandeling van het incident. Als er geen duidelijk aanwijsbaar brongebied is, dan coördineert de veiligheidsregio die daarvoor – vanwege de aard van het incident en de situatie - het best geëquipeerd is de bestuurlijke en operationele afhandeling van het incident.

De Operationeel Leider van de coördinerende veiligheidsregio treedt op als coördinerend Operationeel Leider. De operationeel leiders van de betrokken veiligheidsregio's houden op diens initiatief contact en bereiden gezamenlijk bestuurlijke besluitvorming voor. Ze fungeren daardoor als een 'virtueel' interregionaal operationeel team (IROT). Overigens is het ook mogelijk om één van de betrokken ROT's aan te wijzen als IROT. De operationeel leider van het betreffende IROT fungeert dan automatisch als coördinerend operationeel leider (COL).

De voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's kunnen op aangeven van de coördinerend operationeel leider een interregionaal beleidsteam (IRBT) instellen. Dit IRBT bestaat uit de voorzitters van de RBT's en de operationeel leiders van de betrokken regio's.

2.5.2 Rampen en crises onder nationale aansturing (GRIP-Rijk)

Het Rijk kan één of meer deelaspecten van de crisisaanpak sturen, door het geven van een aanwijzing en/of door het van kracht verklaren van GRIP Rijk.

Aanwijzing Het Rijk

¹⁴ In de notitie 'Interregionale informatievoorziening in Groningen, Friesland en Drenthe' is beschreven hoe de operationele en bestuurlijke informatielijnen in die gevallen lopen.

(de betreffende vakminister) kan een aanwijzing aan betrokken partijen geven bijvoorbeeld indien van het dringend advies met betrekking tot de crisisaanpak wordt afgeweken. Het Rijk neemt in het geval van een aanwijzing de uitvoering daarvan niet over, maar stelt betrokken partijen in staat uitvoering te geven aan de bindende aanwijzing.

De bestuurlijke verantwoordelijkheid over de deelaspecten ingeval van het geven van een aanwijzing (ad 3A), ligt bij de vakminister die de aanwijzingsbevoegdheid hanteert.

GRIP Rijk

In situaties waarbij de nationale veiligheid in het geding is of kan zijn¹⁵ en die vragen om sturing door het Rijk kan de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb) besluiten tot het van kracht verklaren van GRIP Rijk. Dit kan in alle GRIP situaties (0 t/m 5). De voorzitter van de MCCb zal via het Nationaal Crisis Centrum het bevoegd gezag in de algemene of functionele kolom informeren over het van kracht verklaren van GRIP Rijk door de MCCb en de daaraan verbonden consequenties.

In een GRIP Rijk situatie berust het bevoegd gezag op nationaal niveau bij de betrokken wettelijk bevoegde ministers. Deze stemmen de uitoefening van hun bevoegdheden af in eerder genoemde ministeriële commissie Crisisbeheersing (MCCb). Voor zover de bevoegdheden van de Voorzitters VR in een GRIP Rijk situatie niet worden geraakt door de ministeriële bevoegdheden blijven zij zelfstandig bevoegd. De uitvoeringsverantwoordelijkheid voor de crisisaanpak blijft - ook indien een vakminister een aanwijzing geeft dan wel de MCCb GRIP Rijk van kracht verklaart - liggen bij de autoriteiten in de algemene of functionele keten; bij rampen en crises in de algemene keten - de zogeheten openbare orde en generieke openbare veiligheid - is dit de burgemeester of de voorzitter van de veiligheidsregio. De mate waarin de crisisorganisatie in de gemeente of veiligheidsregio wordt opgeschaald wordt bepaald door de burgemeester of voorzitter van de veiligheidsregio.

Sturing door het Rijk op deelaspecten laat onverlet de noodzakelijke afstemming in het Regionaal Beleidsteam van de (coördinerende) regio. Er kunnen zich situaties voordoen waarin het Rijk ook de uitvoeringsverantwoordelijkheid van een of meer deelaspecten van de crisisaanpak op zich neemt. Een voorbeeld is grootschalige evacuatie.

2.6 De crisismanagementorganisatie voor acute crises en GRIP

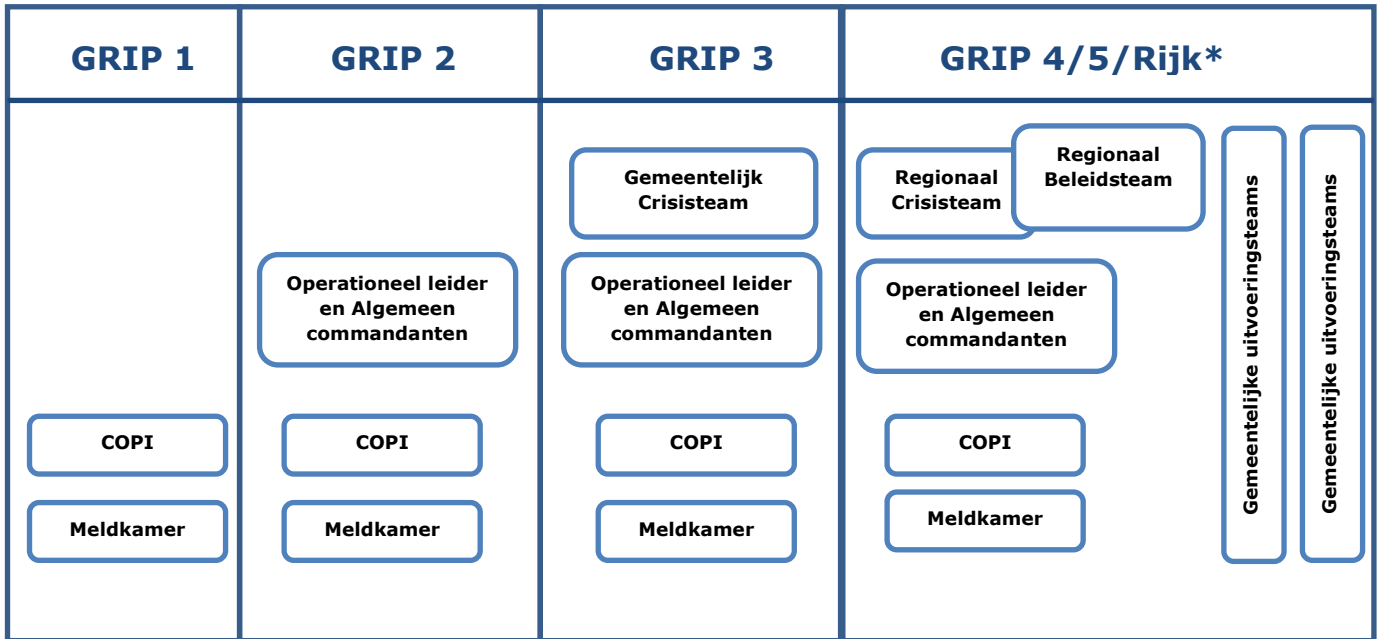
Deze paragraaf beschrijft welke multidisciplinaire crisismanagementonderdelen van toepassing zijn bij een acute crisis in relatie tot de aard en de ernst van het incident. Het is namelijk niet bij elk incident nodig om de gehele crisismanagementorganisatie in te richten. Voor het afstemmen van de crisismanagementorganisatie op de aard en de ernst van het incident wordt in Drenthe de Gecoördineerde Regionale Incidentprocedure (GRIP) gehanteerd. De GRIP onderscheidt zes opschalingsniveaus: GRIP 1 t/m 5 en GRIP Rijk. In §4.2 zijn de criteria voor de opschalingsniveaus verder uitgewerkt.

---

¹⁵ Toelichting: daarvan is sprake als de vitale belangen van de Nederlandse Staat en/of samenleving zodanig bedreigd worden dat er sprake is van (potentiële) maatschappelijke ontwrichting.

De multidisciplinaire crisismanagementorganisatie voor acute crises en GRIP

* Bij een GRIP 5 en GRIP RIJK zal de Drentse crisisorganisatie vergelijkbaar zijn als bij een GRIP 4. Elke betrokken regio schaalte in principe op naar een GRIP-4. Paragraaf 2.5 beschrijft op welke manier de samenwerking en coördinatie tussen de betrokken regio's gaat plaatsvinden.

3. DE CRISISORGANISATIE VOOR NIET-ACUTE CRISES

In dit hoofdstuk wordt de multidisciplinaire crisismanagementorganisatie beschreven voor de niet-acute crises. Bij niet-acute crises is er meer tijd, zodat de te nemen maatregelen (tijdig) kunnen worden afgestemd. De bijbehorende crisisorganisatie is daarom vormgegeven als een 'afstemmingsstructuur'; er kan en mag de tijd worden genomen om maatregelen gezamenlijk voor te bereiden en af te stemmen.

De VRD kent voor de niet-acute crisis de volgende multidisciplinaire crisismanagement-onderdelen:

Onderdeel	Uitwerking in:
de meldkamer	§2.1
één of meerdere commando's plaats incident	§2.2
een regionaal operationeel team	§3.1
(gemeentelijk) Crisisteam	§2.3
Crisisorganen bij een gemeentegrensoverschrijdend incident	§2.4
Crisisorganen bij een bovenregionaal incident	§2.5

De crisisorganisatie voor niet-acute crises komt in essentie overeen met die voor acute crises. Dit geldt ook voor het team Bevolkingszorg. Het belangrijkste verschil ten opzichte van de crisisorganisatie voor de acute crises is dat er bij een niet-acute crises een extra team wordt geformeerd: **het regionaal operationeel team**. In paragraaf 3.1 wordt de samenstelling, operationaliteit en taken van het regionaal operationeel team beschreven.

Voor de samenstelling van elk onderdeel geldt dat de beschreven functionarissen standaard worden gealarmeerd. Aanvullend op de basissamenstelling van elk onderdeel kunnen naar behoefte op verzoek van de leider van het onderdeel aanvullende functionarissen worden gealarmeerd.

3.1 Het Regionaal Operationeel Team (ROT)

Samenstelling, locatie en operationaliteit

Samenstelling	Locatie	In functie	Ter plaatse op locatie
<ul style="list-style-type: none"> • Operationeel Leider • Algemeen commandant politie • Algemeen commandant geneeskundig • Algemeen commandant brandweer • Algemeen commandant bevolkingszorg • Voorlichtingsfunctionaris 	Kantoor Veiligheidsregio Groene Dijk te Assen	Voor alle ROT-leden (incl. staf operationeel leider) geldt binnen 30 minuten na alarmering.	Voor alle ROT-leden (incl. staf operationeel leider) geldt binnen 60 minuten na alarmering.
<i>Staf operationeel leider</i> <ul style="list-style-type: none"> • Informatiemanager • Beleidsondersteuner 			< 60 minuten < 90 minuten

Werkwijze regionaal operationeel team

De operationeel leider, die ook operationeel adviseur van de bestuurlijk eindverantwoordelijke is, fungeert als voorzitter van het regionaal operationeel team. De algemeen commandant is verantwoordelijk voor het operationeel functioneren van de (eigen) kolom. In het regionaal

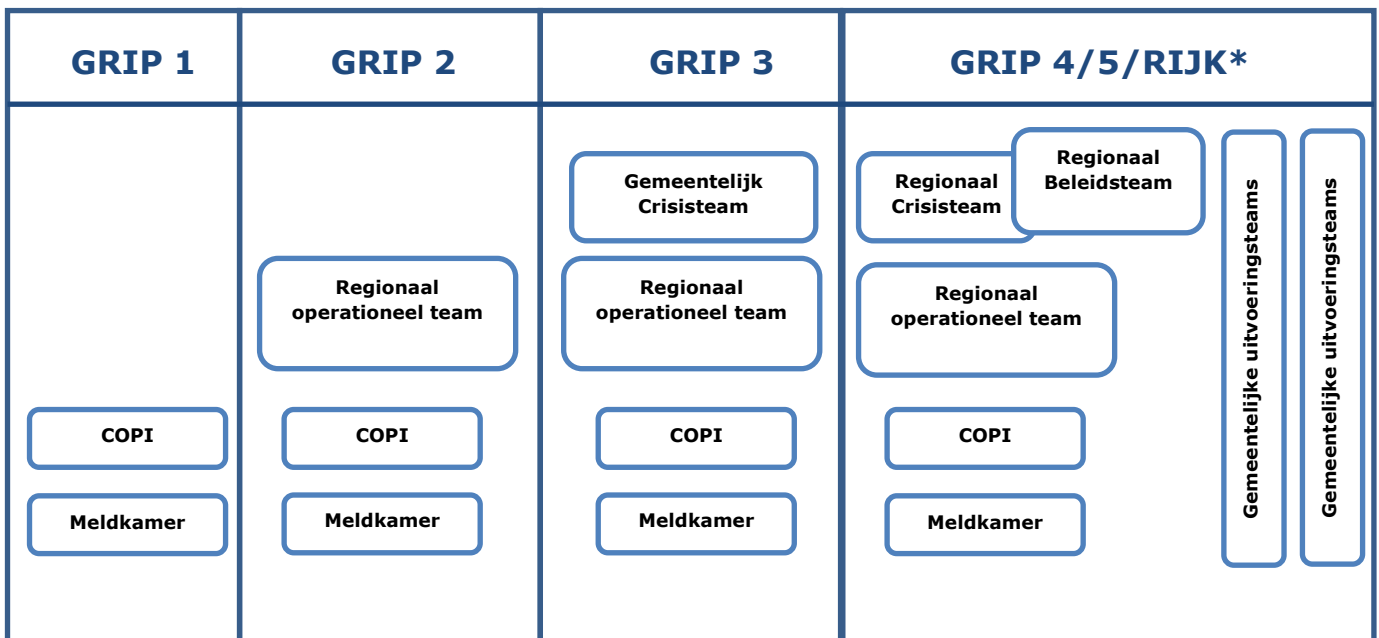
operationeel team worden de acties en knelpunten met een multidisciplinair karakter gezamenlijk afgestemd.

Taken en verantwoordelijkheden ROT

De taken van de verschillende deelnemers aan de crisisorganisatie bij niet-acute crises zijn vrijwel identiek aan de taken die bij een acute crisis moeten worden uitgevoerd.

3.2 De crisismanagementorganisatie voor de niet-acute crisis en GRIP

Deze paragraaf beschrijft welke multidisciplinaire crisismanagementonderdelen van toepassing zijn bij een niet-acute crisis in relatie tot de aard en de ernst van het incident. Het is namelijk niet bij elk incident nodig om de gehele crisismanagementorganisatie in te richten. Voor het afstemmen van de crisismanagementorganisatie op de aard en de ernst van het incident wordt in Drenthe de Gecoördineerde regionale incidentprocedure (GRIP) gehanteerd. De GRIP onderscheidt zes opschalingsniveaus GRIP 1 t/m 5 en GRIP Rijk. In §4.2 zijn de criteria voor de opschalingsniveaus verder uitgewerkt.

* Bij een GRIP 5 en GRIP RIJK zal de Drentse crisisorganisatie vergelijkbaar zijn als bij een GRIP 4. Elke betrokken regio schaalte in principe op naar een GRIP-4. Paragraaf 2.5 beschrijft op welke manier de samenwerking en coördinatie tussen de betrokken regio's gaat plaatsvinden.

3.3. Regionaal Voorbereidingsteam

Naast de formele opschalingsniveaus kent de VRD een Regionaal Voorbereidingsteam. Als er sprake is van onzekerheid over het risico van een ernstige dreiging of een daadwerkelijke (niet-acute) crisis kan er – in de voorbereidende fase - behoefte bestaan aan multidisciplinaire voorbereiding en afstemming. Het RVT, bestaande uit functionarissen van de politie, brandweer en geneeskundige dienst, voorziet hierin en kan op verzoek van leidinggevend van één van de drie diensten deze multidisciplinaire voorbereiding starten voor de duur van maximaal 48 uur. Indien continuering van het RVT gewenst is na de eerste 48 uur, is een opdracht nodig van het DirecteurenOverleg Veiligheid (DOV).

4. MULTIDISCIPLINAIRE AFSPRAKEN EN VOORWAARDENSCHIPPENDE PROCESSEN

De VRD kent vier voorwaardenscheppende processen¹⁶ die gezamenlijk de basis vormen voor crisismanagement: 1. melding en alarmering, 2. op- en afschaling, 3. Leiding en coördinatie en 4, informatiemanagement. Hierna worden de vier processen kort toegelicht. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk ingezoomd op de multidisciplinaire afspraken over resource management en de evaluatie van inzetten.

4.1 Voorwaardenscheppend proces: melding en alarmering

Definitie melding en alarmering

Melding = alle activiteiten, gericht op het bedrijfszeker, effectief en tijdig aannemen, verwerken en registreren van de gegevens over een incident of crisis;

Alarmeren = het alarmeren en/of informeren van de juiste eenheden, functionarissen, instanties en andere hulpbronnen.

Uitgangspunten alarmering

De gemeenschappelijke meldkamer speelt in de eerste fase van een incident/ crisis een belangrijke rol. Vanaf het moment van melding moet de meldkamer snel en daadkrachtig optreden. Bij incidenten wordt na het uitvragen van de beller een inzetvoorstel gedaan. Het uitvragen gebeurt op grond van uitvraagprotocollen en procedures. De meldkamer alarmeert vervolgens functionarissen en materieel.

Afspraken multidisciplinair melding- en alarmering

- In paragraaf 4.2.1 staan criteria genoemd voor situaties waarin de meldkamer tot grootschalige alarmering (GRIP) overgaat;
- bij een GRIP wordt de meldkamer door de CaCo aangestuurd;
- bij een GRIP worden de functionarissen van de verschillende disciplines behorende tot de hoofdstructuur binnen twee minuten door de meldkamer gealarmeerd. Daarnaast worden de functionarissen van het hogere gelegen GRIP-niveau geïnformeerd. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen waarin is aangegeven met welk middel de crisisfunctionarissen worden gealarmeerd;
- bij een GRIP geeft de meldkamer (via de CaCo), op grond van de beschikbare gegevens, een zo volledig mogelijke beschrijving van het incident in het LCMS;

4.2 Voorwaardenscheppend proces: opschaling en afschaling

Definitie op- en afschaling

Alle activiteiten, gericht op het bedrijfszeker, effectief en tijdig veranderen van het functioneren van de hulpdiensten en gemeentelijke organisatie vanuit de dagelijkse situatie (basiszorg) naar één (regionale) operationele en bestuurlijke rampbestrijdingsorganisatie – en weer terug naar de dagelijkse situatie -.

Uitgangspunten op- en afschaling

- per GRIP is bepaald welke personen namens de burgemeester het mandaat hebben om op- en af te schalen (zie §4.2.1);

---

¹⁶ Bron: de voorwaardenscheppende processen zijn afkomstig uit de Basisvereisten crisismanagement, de centrale normen benoemd (LBCB 2006).

- bij elk niveau wordt de multidisciplinaire crisisorganisatie verder opgebouwd en krijgen organisatieonderdelen en functionarissen specifieke taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden toegewezen;
- opschaling in GRIP hoeft niet altijd opvolgend te zijn;
- de CaCo is zelfstandig bevoegd tot opschalen naar GRIP 1 en GRIP 2. Indien de situatie het toelaat wordt voor het besluit tot opschalen in GRIP afstemming gezocht met de officier van dienst van de kolom waar het zwaartepunt van het incident zich bevindt;
- bij het afkondigen van GRIP worden in eerste instantie alle daarbij behorende onderdelen van de hoofdstructuur geactiveerd en de leden van het hogere orgaan geïnformeerd. Als blijkt dat een bepaald onderdeel geen toegevoegde waarde heeft, dan wordt dit betreffende orgaan ontbonden;
- activeren van het Waarschuwings- en Alarmeringssysteem (sirenes) leidt, gezien de impact op de bevolkings(zorg) automatisch tot GRIP 2. Bij acute dreiging heeft de Regionaal commandant van dienst van de brandweer, namens de burgemeester, op dit moment het mandaat om de sirenes te activeren¹⁷.
- voor specifieke risico's bestaan rampbestrijdingsplannen of informatiekaarten. Deze kunnen voorschrijven dat de meldkamer onmiddellijk opschaaft tot een vooraf gedefinieerd GRIP-niveau. In dat geval gaat de inhoud van het bijzondere plan boven de algemene regel;
- bij GRIP 1 en 2 is er een (formele) informatielijn van respectievelijk de leider COPI en operationeel leider naar de burgemeester. Bij GRIP 3 neemt de burgemeester actief zijn rol als opperbevelhebber en is er een bevelslijn richting de operationeel leider;
- afkondigen naar GRIP 0 betekent dat er weer wordt overgegaan naar de dagelijkse gang van zaken en kunnen incidentgerelateerde activiteiten door middel van een projectorganisatie worden uitgevoerd en gecoördineerd conform de aanpak in de nafase¹⁸.

4.2.1 Criteria voor grootschalig optreden en mandaat voor op- en afschalen

GRIP fase	Criteria voor grootschalige alarmering	Bevoegd tot opschalen	Bevoegd tot afschalen
GRIP 1	<p>Bron- en effectbestrijding</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ernstig in omvang • Niet routinematig • Beperkt hulpverleningsgebied • Multidisciplinair • Maatregelen binnen het ongevalsgebied 	<ul style="list-style-type: none"> • Leider COPI • OvD brandweer • OvD geneeskundig • OvD politie • CaCo meldkamer 	Leider COPI
<p><i>Opschalen naar GRIP 1 als:</i></p> <p>er sprake is van een niet-routinematig incident waarbij één of meerdere officieren van dienst van de hulpdiensten behoefte hebben aan (gestructureerde) multidisciplinaire afstemming en facilitaire ondersteuning. Onder een niet-routinematige incident wordt bijvoorbeeld verstaan een incident waarbij: een aantal woningen moeten worden ontruimd en de mensen moeten worden opgevangen, veel mediabelangstelling is, onbekende stof aanwezig is, etc.</p>			
GRIP 2	<p>Ondersteuning COPI noodzakelijk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gecompliceerd van aard • Ernstig in omvang • Multidisciplinair • Vereist tactische coördinatie en besluitvorming • Maatregelen binnen en buiten het ongevalsgebied. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leider COPI • OvD brandweer • OvD geneeskundig • OvD politie • Caco meldkamer • AC brandweer¹⁹ • AC geneeskundig 	Operationeel Leider

¹⁷ Toelichting: In Noord-Nederlandsverband wordt bekeken of de huidige mandatering van het activeren van de WAS (en NL-alert) effectief en bedrijfszeker is.

¹⁸ Toelichting: zie voor de aanpak nafase het deelplan Bevolkingszorg.

¹⁹ Toelichting: in het document "kaders voor GRIP in Groningen, Friesland en Drenthe" zijn, naast de gemandateerde functionarissen bij GRIP 1, de RCvDB, HS-GHOR en de korpsleiding politie/ Commissaris piket politie gemandateerd om op te schalen naar GRIP 2.

		<ul style="list-style-type: none"> • AC politie • Operationeel leider 	
	<p><i>Opschalen naar GRIP 2 als:</i> er sprake is van een incident waarbij de leider COPI behoefte heeft aan ruggespraak met de operationeel leider omdat er bijvoorbeeld: interdisciplinaire geschillen zijn, bestuurlijke besluitvorming noodzakelijk, afstemming over de duidingsboodschap, inzetten burgemeester en crisisteam, etc.</p>		
GRIP 3	<p>Bedreiging van het welzijn van (grote groepen) van de bevolking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Langdurige bestrijding • Ernstige gevolgen voor bevolking • Forse materiële schade • Mogelijk veel doden en/of gewonden 	<ul style="list-style-type: none"> • Burgemeester, op advies van: <ul style="list-style-type: none"> • Operationeel leider, • AC brandweer, • AC geneeskundig, • AC politie, • AC Bevolkingszorg. 	Burgemeester
	<p><i>Opschalen naar GRIP 3 als:</i> er sprake is van een incident in één gemeente waarbij er noodzaak is tot duiding en/of bestuurlijke besluitvorming door de burgemeester. Dit is ten minste aan de orde in situaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • die uitzonderlijk hoge financiële kosten voor de gemeente met zich meebrengen; • gedurende lange tijd veel capaciteit vragen; • met grote maatschappelijke effecten; • die vragen om het gebruik van noodbevoegdheid of de inzet van geweldsmiddelen. 		
GRIP 4	<p>Gemeentegrensoverschrijdend, eventueel scharste</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volledige opschaling op bovengemeentelijk niveau • Langdurige bestrijding • Ernstige gevolgen voor de bevolking • Forse materiële schade • Mogelijk veel doden en gewonden • Coördinatie tussen gemeenten 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter VRD, op advies van: <ul style="list-style-type: none"> • Burgemeester, • Operationeel leider, • AC brandweer, • Ac geneeskundig, • AC politie, • AC Bevolkingszorg 	Voorzitter Veiligheidsregio
	<p><i>Opschalen naar GRIP 4 als:</i> er sprake is van een incident waarbij meerdere gemeenten zijn betrokken en er noodzaak is tot duiding en/of bestuurlijke besluitvorming door de voorzitter veiligheidsregio. Dit is ten minste aan de orde in situaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • die uitzonderlijk hoge financiële kosten voor de gemeenten met zich meebrengen; • gedurende lange tijd veel capaciteit vragen; • met grote maatschappelijke effecten; • die vragen om het gebruik van noodbevoegdheid of de inzet van geweldsmiddelen. 		
GRIP 5	<p>Regiogrensoverschrijdend</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als GRIP-4 maar meerdere regio's zijn betrokken. 	De betrokken voorzitters veiligheidsregio (in een gezamenlijk besluit)	De betrokken voorzitters veiligheidsregio (in een gezamenlijk besluit)
	<p><i>Opschalen naar GRIP 5 als:</i> er sprake is van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis in meerdere regio's of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan waarbij er behoefte is aan multidisciplinaire en bestuurlijke coördinatie.</p>		
GRIP RIJK	<p>Sturing door het Rijk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nationale veiligheid in geding 	Ministers	Ministers
	<p><i>Opschalen naar GRIP Rijk als:</i> er sprake is van een ramp of crisis waarbij de nationale veiligheid in het geding is of kan zijn. Daarvan is sprake als de vitale belangen van de Nederlandse Staat en/of samenleving zodanig bedreigd worden dat er sprake is van (potentiele) maatschappelijke ontwrichting.</p>		

4.3 Voorwaardenscheppend proces: leiding en coördinatie

Definitie leiding en coördinatie

Het zo optimaal mogelijk bestrijden van een crisis door een effectieve aansturing en besluitvorming rondom alle betrokken processen, sleutelfunctionarissen en eenheden.

Uitgangspunten leiding en coördinatie

Binnen de crisisbeheersing is duidelijkheid over operationele en bestuurlijke verantwoordelijkheden van essentieel belang. De bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing²⁰ brengen in beeld wie welke bestuurlijke verantwoordelijkheden heeft, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen decentrale en centrale overheid. Deze bestuurlijke netwerkkarten zijn aanvullend aan dit crisisplan, waarin de verantwoordelijkheid is vastgelegd. Door het bestuurlijke en operationele niveau met elkaar te verbinden, is horizontaal en verticaal zichtbaar welke partijen een rol spelen in de crisisbeheersing.

<i>GRIP-fase</i>	<i>Leiding en coördinatie</i>
GRIP 1	Leider COPI
GRIP 2	Operationeel Leider
GRIP 3	Burgemeester
GRIP 4	Voorzitter VRD
GRIP 5	Voorzitter VRD
GRIP RIJK	Minister

4.4 Voorwaardenscheppend proces: Informatiemanagement

Definitie informatiemanagement

Informatiemanagement tijdens crisissituaties is een cyclisch proces van het effectief en efficiënt organiseren van de informatievoorziening binnen en tussen crisisstaven. Doel is dat een ieder binnen de crisisorganisatie kan beschikken over tijdige, actuele en gevalideerde informatie om op zijn niveau leiding te kunnen geven, af te stemmen, te controleren en bij te sturen. Dit om deze netwerkorganisatie vanuit één gezamenlijk beeld gesynchroniseerd en tijdig in staat te stellen de crisis te bestrijden.

Uitgangspunten Informatiemanagement

1. binnen 5 minuten na opschalen heeft de meldkamer een eerste en zo volledig mogelijke beschrijving van het incident gereed voor de overige onderdelen van de hoofdstructuur;
2. snelheid (normtijd: essentiële informatie binnen 10 minuten na ontvangst met elkaar delen);
3. het valideren van informatie (wie is de bron en hoe betrouwbaar is die bron?);
4. alle delen van het netwerk hebben toegang tot een totaalbeeld²¹ en houden dit gezamenlijk actueel.
5. De regie op het totaalbeeld per GRIP-fase is als volgt:

²⁰ Toelichting: de netwerkkarten zijn op initiatief van provincie Noord-Holland ontwikkeld in samenwerking met provincie Zuid-Holland en de veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland, Kennemerland.

²¹ Toelichting: het totaalbeeld is opgebouwd uit de beschikbare gegevens over: het incident, de hulpverlening, de prognose en de aanpak, de getroffen maatregelen en de resultaten ervan.

GRIP-fase	Regie totaalbeeld	
Routine	Meldkamer	
GRIP 1	Leider COPI	
GRIP 2	Operationeel Leider	
GRIP 3	Operationeel Leider	
GRIP 4	Operationeel Leider	
GRIP 5	Regionaal Operationeel Leider	Landelijk (Regionaal) Operationeel Leider
GRIP RIJK	Regionaal Operationeel Leider	Landelijk Nationaal Coördinatiecentrum

6. Voor elke kolom en crisisstaf is een informatiecoördinator/ informatiemanager aangesteld en beschikbaar voor het vullen en uitlezen van het netcentrische informatiesysteem.

Afspraken Multidisciplinair informatiemanagement

Het multidisciplinair informatiemanagement vindt plaats conform het document "Netcentrisch Informatieplan".

4.5 Resource management

Definitie resource management

Resource management tijdens crisissituaties richt zich op het welzijn van de hulpverleners ter plaatse (op plaats incident of in de afzonderlijke actiecentra, waaronder ook het SGBO).

Uitgangspunten voor resource management

Multidisciplinaire inzet vergt goede logistiek, zowel op het gebied van verzorging als op aflossing van het ingezette personeel. De crisisorganisatie houdt zichzelf in stand zolang als dit nodig is om de bestrijding van het incident of de crisis tot een goed einde te brengen.

Aflossing

Iedere kolom en elke leidinggevende functionaris zorgt, onder verantwoordelijkheid van de algemeen commandant, zelf voor de eigen aflossing en voor adequate overdracht. Via de meldkamer kunnen vervangende functionarissen worden gealarmeerd. De burgemeester en/ of voorzitter VRD bepaalt of bepalen wanneer het crisisteam of regionaal beleidsteam wordt afgelost. De operationeel leider is verantwoordelijk voor de aflossing van de multidisciplinaire en ondersteunende functionarissen in het ROT. De leider CoPI is verantwoordelijk voor de aflossing van de multidisciplinaire en ondersteunende functionarissen in het COPI.

Interregionale bijstand

In eerste instantie wordt voor bijstand een beroep gedaan op de aangewezen functionarissen in de regio Drenthe. Met de regio's Groningen en Friesland is de afspraak gemaakt dat, indien de regio Drenthe geen capaciteit meer beschikbaar heeft, een beroep op de functionarissen uit deze regio's kan worden gedaan.

4.6 Evaluatie van inzetten

De wijze waarop een oefening en een daadwerkelijke ramp of crisis multidisciplinair wordt geëvalueerd is beschreven in het document "Evaluatiesystematiek: een systematiek voor Het multidisciplinair veiligheidsbureau voor het eenduidig evalueren van ketenoefeningen, (zelf)testen en daadwerkelijke crises".

5. PROCESSEN EN PROCESVERANTWOORDELIJKHEID

5.1 Inleiding

Bij de bestrijding van een ramp of crisis moeten, afhankelijk van het ramp type en de effecten ervan, verschillende hulpverlenings- en bestrijdingsactiviteiten plaatsvinden. Reeksen van samenhangende activiteiten kunnen worden aangeduid als processen. In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste processen en de procesverantwoordelijkheid voor de volgende disciplines:

- Bevolkingszorg
- Brandweezorg
- Geneeskundige zorg
- Politiezorg
- Waterbeheerders

De onderlinge samenhang tussen de verschillende processen is uitgewerkt in de monodisciplinaire procesbeschrijvingen. Deze beschrijvingen vormen een kader waarbinnen de gemeenten en hulpdiensten hun taak uitvoeren tijdens een crisis. In dit deel van het crisisplan staat wie wat gaat doen op het moment dat er een crisis is en wat ze daarvoor hebben geregeld. De 'hoe'-vraag wordt beantwoord in de individuele draaiboeken van de gemeenten en in handboeken en procedures van de hulpdiensten.

5.2 Processen en procesverantwoordelijkheid in de crisisbeheersing

Bevolkingszorg

Hoofdproces	Proces	Doel
Communicatie	Pers-en publieks-voorlichting	Betekenisgeving: duidelijk maken wat de crisis betekent voor de samenleving. Schadebeperking: beperken van materiële en immateriële schade door het verstrekken van communicatie adviezen aan de Veiligheidsstaf en door het doorgeven van gedrags- en handelingsadviezen / -instructies aan burgers. Informatieverstrekking: verzorgen van de algemene informatieverstrekking, openbaarmaking, verklaring en toelichting van het beleid van de burgemeester op de bestrijding van de crisis (uitvoeren van de Wet openbaarheid van Bestuur).
	Verwanteninformatie	Het verzamelen en verstrekken van geautoriseerde informatie aan familieleden en verwanten. Dit proces wordt, onder verantwoordelijkheid van de burgemeester/ voorzitter veiligheidsregio, per 1 april 2014 uitgevoerd door een op landelijk niveau ingerichte front en backoffice ²² . Tot die tijd ligt de uitvoering in handen van de betreffende gemeente.
Publieke Zorg	Opvang	Het opvangen en verzorgen van daklozen, evacués, behandelde gewonden en dieren.
	Primaire Levensbehoeften	Het treffen van maatregelen om voedsel, drinkwater, kleding, geld en medicijnen te verstrekken en tijdelijke huisvesting te regelen. Het treffen van maatregelen in geval van (collectieve/grootschalige) uitval van nutsvoorzieningen, gas- of telecomvoorzieningen.
	Bijzondere Uitvaartzorg	Maatregelen voor bijzondere uitvaartverzorging, zoals zorgen voor de mogelijkheid tot (gemeenschappelijke) rouwverwerking, herdenkingsdiensten, stille tochten, en uitvaartdiensten. Bij grote aantallen doden valt hieronder ook het organiseren van

²² Toelichting: besluitvorming over de uitvoering van de verwanteninformatie door een landelijke front- en backoffice is op dit moment in voorbereiding en vindt gelijktijdig plaats met de besluitvorming over het regionaal crisisplan.

		de (nood-)begrafenis en teraardebestelling.
Omgevingszorg	Milieubeheer	Het nemen van maatregelen met als doel het milieu te beschermen. Hieronder vallen toezicht- en handhavingstaken en andere taken op het gebied van de Wet bodembescherming en de Wet luchtkwaliteit.
	Ruimtebeheer	Het nemen van maatregelen voor het beheer van de openbare ruimte van de gemeente. Het gaat om taken op het gebied van openbare verlichting, rioleringen, wegen, water, groen, etc. ²³
	Bouwbeheer	Het nemen van maatregelen op het gebied van het beheer van gebouwen. Het gaat hierbij om toezicht- en handhavingstaken op het gebied van bouwregelgeving, maar ook over het beheer van monumenten, cultureel erfgoed, openbare gebouwen, kunstwerken, e.d. Doel: het waarborgen van een veilige en gezonde bebouwde omgeving.
Informatie (Back Office Informatie)	Registreren van mensen en dier (CRIB)	Het verzamelen, registreren en verifiëren van alle van belang zijnde gegevens over slachtoffers van een crisis of mensen en dieren die worden opgevangen als gevolg van een crisis.
	Registreren van schade	Het verkrijgen van inzicht in de totale omvang van de schade en de registratie en coördinatie van schademeldingen.
	Informatie-management	Het vastleggen van gegevens om inzicht te krijgen in de stand van zaken tijdens de bestrijdingsfase en tijdens de nafase van een crisis. De gegevens dienen ook als informatiebron voor het opstellen van de evaluatie. Ervoor zorgen dat bescheiden die nodig zijn voor het maken van een reconstructie van de oorzaken, toedracht en bestrijding van de ramp, beschikbaar gesteld kunnen worden.
Ondersteuning (Back Office Ondersteuning)	Ondersteuning	Maatregelen ter ondersteuning van de processen Bevolkingszorg. Dit kan gaan om facilitaire en personele ondersteuning, bijvoorbeeld op het gebied van juridische, financiële en protocollaire zaken.
	Nazorg	Maatregelen voor de preparatie op de zogenaamde nafase. In deze fase wordt een (project-) organisatie ingericht voor het halen van bepaalde prestaties c.q. het continueren daarvan. De activiteiten zijn gericht op specifieke behoeften aan nazorg bij de slachtoffers. Deze organisatie bouwt op als de crisisorganisatie afschaalt.
Monodisciplinaire procesbeschrijving		De uitwerking van bovenstaande processen is beschreven in het deelplan Bevolkingszorg en de notitie verbetering Oranje Kolom.

²³ Toelichting: de taken op het gebied van riolering en water raken aan de taken van het waterschap. De gemeente is verantwoordelijk voor de riolering en soms voor (delen van) de kwantiteit van het oppervlaktewater in stedelijk gebied. Het waterschap heeft de zorg voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. Afvalwater wordt via de riolering naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie getransporteerd. Deze is in beheer bij het waterschap. Verontreinigd (blus)water kan de goede werking van de rioolwaterzuiveringsinstallatie negatief beïnvloeden. Of het kan vanuit de riolering via overstorten in het oppervlaktewater terecht komen. De taken van gemeente en waterschap lopen dan in elkaar over. Afstemming tussen gemeente en waterschap is noodzakelijk om verspreiding van ongewenste via het oppervlaktewater of via de riolering tegen te gaan.

Brandweezorg

Hoofdproces	proces	Doel
Bron-en emissiebestrijding	Ongevalbestrijding Gevaarlijke Stoffen Decontaminatie	Het voorkomen van uitbreiding van een incident, waardoor (1) de toename van het aantal slachtoffers en (2) de toename van schade wordt voorkomen of beperkt.
Redding	Technische Hulpverlening Redding	Hulpbehoevende mensen en dieren zo spoedig mogelijk bevrijden uit levensbedreigende of benarde situaties. Door middel van redding en technische hulpverlening krijgen slachtoffers toegang tot de geneeskundige hulpverleningsketen, waar (eerste) hulp geboden wordt.
Ontsmetting	Ontsmetten	Het zo spoedig mogelijk ontsmetten van hulpverleners, burgers, dieren, infrastructuur, objecten, hulpverleningsmateriaal en voertuigen om de verdere verspreiding van chemische, biologische en/of radioactieve besmetting te voorkomen of te beperken.
Ondersteuning		Het beschikbaar stellen, beheren, verzorgen en op peil houden van persoonlijke en materiële middelen die noodzakelijk zijn voor het bestrijden van het incidenten. Het waarborgen van optimale verbindingen voor de communicatie tussen de eenheden in het veld, de multidisciplinaire operationele organen. De brandweer is tevens de beheerder van het sirenenetwerk voor het waarschuwen en alarmeren van de bevolking (WAS).
Informatie-management	Advies Gevaarlijke Stoffen Waarnemen, meten en waarschuwen en alarmeren.	Het verkennen, georganiseerd verzamelen en analyseren van (meet)gegevens en monsters over de aard, ernst en omvang van een gevaarstoestand om beslissingen over de veiligheid van de bevolking en de hulpverleners te kunnen nemen. Waarnemen en meten levert feitelijke informatie op waarmee veronderstellingen over de situatie in zowel het bron- als het effectgebied geverifieerd kunnen worden of een beter beeld kan worden opgebouwd. Dit is van groot belang voor de directe bestrijding van het incident en de beleidsbepaling.
Monodisciplinaire procesbeschrijving		De uitwerking van bovenstaande processen is beschreven in separate procedures.

Geneeskundige zorg

Hoofdproces	proces	Doel
Acute Gezondheidszorg	Triage Behandelen Vervoeren Verwijzen	Minimaliseren van blijvend letsel en sterfte van ongevalslachtoffers. Het garanderen van snelle en adequate geneeskundige hulp aan gewonden, direct na het ontstaan van een ramp of zwaar ongeval. Hierbij wordt uitgegaan van een keten van samenhangende en georganiseerde geneeskundige handelingen, vanaf het opsporen/redden van gewonden, eerste hulp en transport, tot het moment dat verdere behandeling (in een ziekenhuis) niet meer nodig is. Adequate behandeling in het juiste ziekenhuis.
Publieke Gezondheidszorg: 1. Psychosociale hulpverlening	Signaleren Getroffenen Bevorderen zelfredzaamheid Verwijzen getroffenen	Getroffenen helpen zo snel mogelijk het gevoel van zelfcontrole terug te krijgen: als personen door een plotselinge, levensbedreigende gebeurtenis worden overvallen, wordt een groot beroep gedaan op hun probleemoplossende vaardigheden als ze daarna de draad van hun leven weer op willen pakken. Hoe sneller zij het gevoel van zelfcontrole terugkrijgen, des te groter is de kans op een goede verwerking van de gebeurtenis. Collectieve opvang van getroffenen direct na een incident in gemeentelijke opvangcentra met als doel: <ul style="list-style-type: none"> • bevorderen herstel van het psychische evenwicht van getroffenen • vroegtijdige herkenning van verwerkingsstoornissen en het bevorderen van adequate behandeling hiervan • identificatie van getroffenen die dringend psychiatrische hulp nodig hebben en deze hulp verlenen of regelen
2. Medische Milieukunde	Metten, analyseren Gezondheidskundige Advisering Gevaarlijke Stoffen	Advisering over gevaarlijke stoffen in relatie tot hulpverlening en/of ten behoeve van de bevolking Het proces is gericht op: <ul style="list-style-type: none"> • bescherming van de volksgezondheid bij ongevallen of rampen met een gevaar voor mens en milieu, om (extra) gewonden of verergering van letsel te voorkomen • het proactief voorkómen van incidenten, het beoordelen van nadelige invloeden op de gezondheid van incidenten door verspreiding via voedsel, drinkwater en leefomgeving en het (laten) treffen van maatregelen de beheersing van resterende omgevingsrisico's / effecten na incident
3. Infectieziekte bestrijding	Monitoren Surveillance Adviseren Diagnostiseren Behandelen Registreren Voorlichten Informereren	Infectieziektebestrijding, gericht op het voorkomen en het beperken van de effecten van besmetting met virussen en bacteriën via lucht, voedsel en lichamelijk contact.
4. Gezondheids- onderzoek	Monitoren Onderzoeken	Gezondheidsonderzoek, gericht op het bijdragen aan het herstel van de lichamelijke en psychische gevolgen van degenen die bij een ramp zijn betrokken.
Monodisciplinaire procesbeschrijving		De uitwerking van bovenstaande processen is beschreven in respectievelijk: - Procedure GHOR, procedure PSH, draaiboek IZB en procedure POG

Politiezorg

Hoofdproces	proces	Doel
Mobiliteit	Begidsen, Verkeer regelen en Afzetten	De veilige en efficiënte afwikkeling van verkeer over de weg, water, rail en lucht door.
Bewaken en Beveiligen	Afschermen	Het ten tijde van een calamiteit/incident (of een dreiging daarvan) zorgdragen voor het zoveel mogelijk ongestoord kunnen laten plaatsvinden van de hulpverleningsactiviteiten, het beperken van de schadelijke gevolgen voor de bevolking en het beveiligen van ontruimd-/ geëvacueerd gebied.
Ordehandhaving	Handhaven Openbare Orde en Rechtsorde Afzetten, Ontruimen en evacueren	Het ten tijde van een calamiteit/incident (of een dreiging daarvan) zorgdragen voor het zoveel mogelijk ongestoord kunnen laten plaatsvinden van de hulpverleningsactiviteiten, het beperken van de schadelijke gevolgen voor de bevolking en het beveiligen van ontruimd-/ geëvacueerd gebied. Het onttrekken van mens en dier aan een directe gevaarstelling.
Opsporing	Strafrechtelijke Onderzoek	Het ten tijde en na afloop van een incident doen van onderzoek naar de oorzaak van het incident met als doel het opsporen van strafbare feiten.
Opsporings-expertise	Berging en Identificatie	Het zowel ten tijde als na afloop van een ramp of grootschalig incident vaststellen van de identiteit van overleden slachtoffers (ook de berging valt hieronder).
Interventie	Afschermen	Het ten tijde van een calamiteit/incident (of een dreiging daarvan) zorgdragen voor het zoveel mogelijk ongestoord kunnen laten plaatsvinden van de hulpverleningsactiviteiten, het beperken van de schadelijke gevolgen voor de bevolking en het beveiligen van ontruimd-/ geëvacueerd gebied. Door de inzet van specialistische eenheden voorkomen van een (dreigende) aantasting van de integriteit van subjecten (personen), objecten en/of diensten, met een minimum aan risico onder de gegeven omstandigheden.
Preventie & Netwerken	Handhaven Openbare Orde en Rechtsorde	Onder Preventie & Netwerken valt het subproces 'Handhaven Openbare Orde en Rechtsorde': Het ten tijde van een calamiteit/ incident (of een dreiging) daarvan zorgdragen voor het zoveel mogelijk ongestoord kunnen laten plaatsvinden van de hulpverleningsactiviteiten en het beperken van de schadelijke gevolgen voor de bevolking. Preventie: is trachten te voorkomen dat er problemen ontstaan door van tevoren in te grijpen. Netwerken: bundelen van kennis en mensen rondom een bepaald (dreigend) incident.
Informatiemanagement		Relevante partijen binnen de regionale crisisorganisatie voorzien van de benodigde informatie.
Monodisciplinaire procesbeschrijving		De uitwerking van bovenstaande processen is beschreven in separate procedures.

Waterbeheerders

Hoofdproces	proces	Doel
	Waterkeren en waterkwantiteitsbeheer	De zorg voor de regulatie van de waterhoeveelheden en het peilbeheer in het waterhuishoudkundige systeem. De zorg voor de veiligheid van mens en dier, have en goed gedurende hoogwater en wateroverlast.
	Waterkwaliteitsbeheer	De zorg voor de kwaliteit ²⁴ van het water en het behoud van het afgesproken niveau of herstel naar dat niveau, inclusief het opruimen van (opdrijvende) stoffen of objecten op water of oevers die het waterbeheer en/of het nautisch beheer hinderen.
Monodisciplinaire procesbeschrijving		De uitwerking van bovenstaande processen is beschreven in het calamiteitenplan van het waterschap.

---

²⁴ Toelichting: deze taak raakt aan de taken van de gemeente. De gemeente is verantwoordelijk voor de riolering en soms voor (delen van) de kwantiteit van het oppervlaktewater in stedelijk gebied. Het waterschap heeft de zorg voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. Afvalwater wordt via de riolering naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie getransporteerd. Deze is in beheer bij het waterschap. Verontreinigd (blus)water kan de goede werking van de rioolwaterzuiveringsinstallatie negatief beïnvloeden. Of het kan vanuit de riolering via overstorten in het oppervlaktewater terecht komen. De taken van gemeente en waterschap lopen dan in elkaar over. Afstemming tussen gemeente en waterschap is noodzakelijk om verspreiding van ongewenst bluswater via het oppervlaktewater of via de riolering tegen te gaan.

BIJLAGE 1   ANDERE BESTUURSORGANEN EN AFSPRAKEN CRISISPARTNERS

Tijdens een ramp of crisis moeten veel verschillende partijen maatregelen treffen. Ieder op zijn eigen verantwoordelijkheidsterrein. Veiligheidsregio Drenthe heeft met een aantal van deze partijen samenwerkingsafspraken gemaakt. In aanvulling daarop beschrijven de bestuurlijke netwerkkarten voor een groot aantal scenario's de bestuurlijke afstemmingslijnen die op dat moment aan de orde zijn.

Een aantal crisispartners met een bijzondere positie wordt in de volgende paragrafen toegelicht. In zijn algemeenheid vindt bestuurlijk overleg met deze partners afzonderlijk plaats (bijvoorbeeld een lokaal driehoeksoverleg met de officier van justitie).

Het Rijk

In paragraaf 2.5 is beschreven welke *sturende* rol het Rijk vervult bij rampen en crises waarbij de nationale veiligheid in het geding is of kan zijn. Naast deze sturende rol vervult het Rijk ook een faciliterende en richtinggevende rol. De rollen worden hieronder nader toegelicht.

1. Het Rijk faciliteert

Ongeacht het GRIP-niveau kan het Rijk de verantwoordelijke autoriteiten in de algemene of functionele keten ondersteunen. De ondersteuning kan geschieden op verzoek van de verantwoordelijke autoriteiten in de algemene of functionele keten, dan wel op eigen initiatief van het Rijk.

Het Rijk verschaft:

- bestuurlijke of operationele expertise, advies of informatiekennis (bijvoorbeeld advies ten aanzien van crisiscommunicatie of lessen uit eerdere, soortgelijke rampen en crises)
- mogelijkheden tot afstemming en coördinatie tussen partijen (bijvoorbeeld interdepartementale of internationale afstemming)
- facilitering voor operationele processen, informatievoorziening, informatieverstrekking en crisiscommunicatie middelen (bijvoorbeeld communicatiemiddelen, zoals www.crisis.nl of het publieksinformatienummer 0800-1351).

Het ligt voor de hand dat de regio of de functionele keten de gevraagde faciliteiten van het Rijk accepteert of toepast. De gevraagde adviezen van het Rijk zijn formeel vrijblijvend en kunnen geheel of gedeeltelijk worden afgewezen. De verantwoordelijkheid voor de crisisaanpak ligt volledig bij de autoriteiten die worden gefaciliteerd.

2. Het Rijk geeft richting:

Het Rijk geeft richting in een situatie dat enige vorm van coördinatie en/of het stimuleren van eenduidigheid in leiding en coördinatie gewenst of noodzakelijk is; dat geschiedt door middel van een dringend advies van het Rijk aan veiligheidsregio('s) en/of gemeente(n). Ongeacht het GRIP-niveau kan het Rijk een dringend advies geven. Dit dringend advies is met name bedoeld om een gezamenlijke crisisaanpak te bewerkstelligen en/of uiteenlopende belangen tussen de betrokken partijen in de regio's en/of gemeenten te verenigen.

Het advies kan geschieden op verzoek van de verantwoordelijke autoriteiten in de algemene of functionele keten, dan wel op eigen initiatief van het Rijk. Het dringend advies heeft betrekking op één of meer deelaspecten van de crisisaanpak. De verantwoordelijke autoriteiten zijn verplicht een terugkoppeling te geven van wat zij met het dringend advies van het Rijk hebben gedaan. Zij kunnen alleen beargumenteerd van het dringend advies van het Rijk afwijken.

Voorbeelden van richting geven zijn:

- het opstellen van tolerantiegrenzen
- uitgangspunten ten behoeve van landelijk uniforme maatregelen ter handhaving van de openbare orde.

Rijksheren

Rijksheren zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur aangewezen functionarissen, die noodbevoegdheden namens de minister kunnen uitoefenen. Ze komen in beeld als er een vitaal belang wordt bedreigd en de normale bevoegdheden ontoereikend zijn om die dreiging aan te pakken. Verschillende ministeries hebben functionarissen die tijdens een noodtoestand als Rijksheren kunnen optreden. De Rijksheren, kunnen op uitnodiging deelnemen aan de vergadering van het RBT en er kan operationele afstemming plaatsvinden met de operationeel leider.

De commissaris van de Koning

De commissaris heeft een toezichthoudende taak richting de veiligheidsregio²⁵. Als de commissaris hiertoe aanleiding ziet, kan hij tijdens rampen en crises aanwijzingen geven omtrent de samenwerking binnen het RBT²⁶. De commissaris kan geen aanwijzingen geven over de inhoud van de besluiten. Bij een ramp die zich uitstrekt over meerdere veiligheidsregio's heeft de commissaris ruimere inhoudelijke bevoegdheden²⁷.

De minister van Veiligheid & Justitie kan, in het uiterste geval, alle bevoegdheden van de commissaris, de burgemeesters en de voorzitter veiligheidsregio naar zich toe trekken²⁸.

In geval van GRIP 3 informeert de burgemeester de commissaris van de Koning. Ook wordt de piketfunctionaris van de provincie in geval van GRIP door de meldkamer via geïnformeerd/gealarmeerd.

Het Openbaar Ministerie

Bij rampen en crises zijn de volgende taken van het Openbaar Ministerie (OM) van belang:

- in het lokale driehoeksoverleg informatie uitwisselen en/of afstemmen met de burgemeester en de korpschef van de politie. Doel hiervan is strafrechtelijke en bestuurlijke instrumenten zo goed mogelijk op elkaar af gestemd toe te passen;
- de rechtsorde handhaven;
- leiding geven aan het eventuele opsporingsonderzoek naar de strafrechtelijk relevante toedracht van de calamiteit of ramp.

De hoofdofficier van Justitie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde²⁹. De strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde houdt in dat het Openbaar Ministerie te allen tijde, dus ook gedurende een crisis of ramp de verantwoordelijkheid heeft en houdt voor de opsporing en afdoening van strafbare feiten en daartoe aanwijzingen aan de politie kan geven bij de bestrijding van rampen en crisis.

De burgemeester of de voorzitter van de veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de hulpverlening en de handhaving van de openbare orde.

---

²⁵ Bron: Wvr art. 58 t/m 60.

²⁶ Bron: Wvr art. 41 lid1 en 2

²⁷ Bron: Wvr art. 42 lid 1 en 2

²⁸ Bron: Wvr art. 54

²⁹ Bron: Politiewet art. 13

In geval van GRIP wordt een piketfunctionaris van het OM door de meldkamer geïnformeerd/gealarmeerd.

De waterschappen

De waterschappen zorgen onder meer voor het beheer van de waterhuishouding (kwantitatief, kwalitatief), beheer van de waterkeringen en kaden en het (lokaal) vaarwegenbeheer. De waterschappen zijn beheerders van de waterzuiveringsinstallaties, maar houden zich echter niet bezig met de drinkwatervoorziening.

De waterschappen worden bij elk GRIP-alarm geïnformeerd. De betreffende waterschapsfunctionaris bepaalt op basis van de verkregen informatie, het LCMS en in overleg met de leider COPI en/of operationeel leider of hij / zij als lid zal optreden in het orgaan waar hij / zij beschikbaar voor is. De opkomsttijd voor een waterschapfunctionaris is maximaal 60 minuten.

Indien de ramp waterschapgrensoverschrijdend is:

- treedt van elk betrokken waterschap een waterschapfunctionaris op in het COPI;
- treedt van elk betrokken waterschap een waterschapfunctionaris op voor de operationeel leider of het ROT;
- neemt de dijkgraaf van elk betrokken waterschap zitting in het RBT.

Indien er sprake is van een waterschapgrensoverschrijdende ramp en indirect water gerelateerd, (bijv. griep пандemie), dan zorgt het waterschap Reest en Wieden voor een vertegenwoordiger voor de afstemming met de operationeel leider. Deze stemt vervolgens af met de andere waterschappen.

De voorzitter van de veiligheidsregio is verplicht de voorzitter van elk direct betrokken waterschap uit te nodigen voor de vergaderingen van het RBT. Waterschap Reest en Wieden coördineert de waterschappen die binnen Drenthe actief zijn.

Defensie

In geval van GRIP 2 en hoger wordt een vertegenwoordiger van defensie (de officier Veiligheidsregio) door de meldkamer geïnformeerd/gealarmeerd.

Vanaf GRIP 3 is een vertegenwoordiger van defensie (de Regionaal Militair Commandant of een vertegenwoordiger van de RMC) beschikbaar voor de operationeel leider/ het crisisteam of bij GRIP 4 in het RBT.

In het geval dat defensiecapaciteit benodigd is voor het bestrijden van een crisis dient dit te worden aangevraagd volgens de procedure zoals omschreven is in het Handboek Bijstand (LOCC).

Defensie voert structureel een aantal Nationale taken uit voor civiele overheden. Er hoeft voor deze taken geen apart verzoek te worden ingediend. Een voorbeeld hiervan is de uitvoering van grensbewaking door de Koninklijke Marechaussee.

In het kader van ICMS heeft defensie enkele capaciteiten omschreven. Deze gegarandeerde capaciteiten zijn terug te vinden in de Catalogus Intensivering Civiël-Militaire Samenwerking (ICMS). Met nadruk dient hierbij te worden beschouwd dat dit landelijke capaciteiten zijn. De in de catalogus vermelde capaciteiten kunnen dus niet regionaal gegarandeerd worden.

Defensie beschikt daarnaast over unieke en specifieke capaciteiten die niet in de ICMS bundel zijn opgenomen. Bij behoefte kunnen deze defensiecapaciteiten worden aangevraagd. Ook deze capaciteiten zijn echter niet gegarandeerd.

Defensie stelt gegarandeerde en niet gegarandeerde capaciteiten beschikbaar daar waar de civiele kolommen niet tijdig kwalitatief en/of kwantitatief in eigen middelen kunnen voorzien. Toetsing hiervan alsmede het stellen van eventuele prioriteiten geschied door het NCC / LOCC of in het geval van bijstand aan het ministerie van Justitie door de afdeling Operationele Zaken en Incidentmanagement.

De officier veiligheidsregio, fungeert als liaison van defensie. Hij vervult een belangrijke rol bij de bijstandsaanvraag. De verschillende aanvraagprocedures staan beschreven in het Handboek Bijstand (LOCC).

Landelijke coördinatiecentra

Nationaal Crisiscentrum

Het Nationaal Crisiscentrum (NCC) draagt zorg voor samenhang in besluitvorming bij een crisis of dreigende crisis ten behoeve van de veiligheid van burgers. De kerntaak is onder te verdelen in drie hoofdprocessen waarvoor het NCC verantwoordelijkheid draagt³⁰:

- informatiemanagement;
- stelsel en functioneren (Rijks)crisisstructuur;
- risico- en crisiscommunicatie

Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum

Het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC) coördineert landelijk de inzet van de brandweer, politie, geneeskundige hulpverlening en de krijgsmacht tijdens rampen, calamiteiten en grote evenementen. Bij een nationale crisis kan het LOCC worden opgeschaald tot de zogeheten Landelijke Operationele Staf.

Landelijke Operationele Staf

De Landelijke Operationele Staf (LOS) is verantwoordelijk voor de bovenregionale afstemming op operationeel terrein en functioneert als opgeschaald LOCC. Het LOS wordt geactiveerd door de voorzitter van Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCB) en levert een operationeel advies namens de bij de nationale crisis betrokken operationele diensten. Dit advies kan gaan over de beschikbaarheid van mensen en middelen voor nationale rampenbestrijding en crisisbeheersing, maar ook over de operationele uitvoerbaarheid en consequenties van bestuurlijke besluiten. Uitgebreide informatie over de verantwoordelijkheden en rollen die verschillende instanties en overheden hebben bij het bestrijden van crises staat in het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming.

Departementaal coördinatiecentrum

Elk ministerie neemt maatregelen op het eigen beleidsterrein om rampen en crises aan te pakken. Daarvoor hebben zij ieder een departementaal coördinatiecentrum (DCC). Samen met het NCC adviseren de DCC's de MCCB over landelijke maatregelen. Een departementaal coördinatiecentrum geeft burgemeesters en hulpdiensten via het NCC informatie over de gevolgen van een ramp en advies over maatregelen om mensen en milieu te beschermen.

---

³⁰ Toelichting: voor een concrete uitwerking van de hoofdprocessen wordt verwezen naar een Factsheet van het NCC.

Vitale partners in Veiligheid

Voor de samenwerking met de vitale sectoren in de veiligheidsregio worden separaat samenwerkingsovereenkomsten³¹ afgesloten. Op dit moment heeft de veiligheidsregio Drenthe de volgende samenwerkingsovereenkomsten afgesloten:

- drinkwater (drinkwaterbedrijven);
- wegenbeheer (Rijkswaterstaat);
- waterbeheer (waterschappen);
- gas en electra

De volgende overeenkomsten zijn in voorbereiding:

- Telecom/ICT.

Na vaststelling door het bestuur van de veiligheidsregio worden de afspraken opgenomen in het crisisplan.

---

³¹ Toelichting: de veiligheidsregio's worden door middel van een landelijke projectorganisatie 'Vitale Partnerschappen in Veiligheid' ondersteund in het ontwikkelen van de convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio's en de partners in de vitale sector.

BIJLAGE 2 WIJZE VAN ALARMEREN CRISISFUNCTIONARISSEN

GRIP	1		2		3		4	
Multidisciplinaire Organen	<ul style="list-style-type: none"> Commando Plaats Incident 		<ul style="list-style-type: none"> Commando Plaats Incident Operationeel Leider + staf 		<ul style="list-style-type: none"> Commando Plaats Incident Operationeel Leider + staf Crisisteam 		<ul style="list-style-type: none"> Commando Plaats Incident Operationeel Leider + staf Regionaal Crisisteam Gemeentelijk Uitvoeringsteam Regionaal beleidsteam (na besluit vzt VR) 	
Standaard te alarmeren functionarissen	<ul style="list-style-type: none"> Leider CoPI OvD Brandweer OvD Politie OvD Geneeskundig OvD Bevolkingszorg Voorlichter Informatiemanager CoPI Plotter 		<i>GRIP 1 plus:</i> <ul style="list-style-type: none"> Operationeel Leider Informatiemanager OL Beleidsondersteuner AC Brandweer AC Politie AC Geneeskundig AC Bevolkingszorg 		<i>GRIP 2 plus:</i> <ul style="list-style-type: none"> Burgemeester Bestuurlijk adv. Communicatieadviseur Notulist 		<i>GRIP 2 plus:</i> <ul style="list-style-type: none"> Voorzitter VRD Coördinerend gemeentesecretaris Communicatieadviseur Burgemeesters betrokken gemeenten Notulist 	
Standaard te alarmeren crisispartners	<ul style="list-style-type: none"> Waterschappen Openbaar Ministerie 		<ul style="list-style-type: none"> Waterschappen Openbaar Ministerie Defensie 		<ul style="list-style-type: none"> Waterschappen Openbaar Ministerie Defensie 		<ul style="list-style-type: none"> Waterschappen Openbaar Ministerie Defensie 	
Informereren	<ul style="list-style-type: none"> Operationeel Leider Informatiemanager OL Beleidsondersteuner Burgemeester Algemeen commandanten 		<ul style="list-style-type: none"> Burgemeester Bestuurlijk adviseur Communicatieadviseur 		<ul style="list-style-type: none"> Voorzitter VRD Burgemeesters omliggende gemeenten 		<ul style="list-style-type: none"> Geen. 	
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> Plaats Incident 		<ul style="list-style-type: none"> OL + staf = gemeentehuis AC = Back Office in hoofdkantoor discipline. 		<ul style="list-style-type: none"> Gemeentehuis 		<ul style="list-style-type: none"> Gemeentehuis Assen of andere locatie op verzoek van de voorzitter. 	
Wijze van alarmering & informering	functie	wijze	functie	wijze	functie	wijze	functie	wijze
	Leider CoPI (brw./pol) OvD Brandweer OvD Politie OvD Geneeskundig OvD Bevolkingszorg Voorlichter Informatiemanager Plotter Waterschapfunctionaris Overige (op verzoek)	P2000/OOVALert P2000 OOVALert P2000 P2000/OOVALert OOVALert P2000 P2000	Operationeel Leider (OL) Informatiemanager (IM) Beleidsondersteuner AC brandweer AC Geneeskundig AC Politie AC Bevolkingszorg Defensie Openbaar Ministerie/ waterschap Overige	P2000 P2000 OOVALert P2000 P2000 OOVALert OOVALert	Burgemeester Bestuurlijk adviseur Communicatieadviseur Notulist Overige (op verzoek)	OOVALert OOVALert P2000/OOVALert OOVALert Telefoon	<i>Regionaal Crisisteam</i> Voorzitter VRD Coördinerend gemsec. Communicatieadviseur Notulist <i>Regionaal beleidsteam</i> Betrokken burgemeesters Hoofd OVJ Dijkgraaf <i>Gem. uitvoeringsteam</i> AOV, ACBZ, Gemsec, BGM, communicatie	OOVALert OOVALert P2000/ OOVALert OOVALert OOVALert Interne alarmering Interne alarmering Allen via OOVALert
Toelichting	<ul style="list-style-type: none"> De OVDBZ wordt zowel via P2000 en OOVALert gealarmeerd. Op termijn zal een besluit moeten worden genomen of alarmering via OOVALert voldoende is. Voor de alarmering van de functionarissen voor het Openbaar Ministerie en waterschappen loopt op dit moment (3/4/2013) een implementatie m.b.t. tot OOVALert. Voor defensie, OM en waterschappen geldt dat 1 piketfunctionaris via P2000/OOVALert wordt gealarmeerd en afhankelijk van het GRIP-niveau via een interne lijst functionarissen voor een ander orgaan gaat alarmeren. 							

BIJLAGE 3 AFSTEMMING CRISISPLAN MET ORGANISATIES EN VERZENDLIJST